

KURIER

Widyński

NR 7

25.08.1991 r.

1500 zł

OBCHODY ROZCZNYCY "CUDU NAD WISŁĄ"

Już po raz drugi mieszkańcy naszego miasta i okolicznych miejscowości uczliłi rocznicę wielkiego wydarzenia historycznego określanego jako "Cudu nad Wisłą". Po wielu latach totalitarnego zniewolenia święto to, zarówno kościelne (Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny), jak też państwowe, obchodzone jako

rocznica odparcia bolszewickiego najazdu na Polskę w roku 1920, nabiera coraz większego znaczenia. Świadczy o tym liczny i spontaniczny udział mieszkańców naszego miasta i nie tylko.

Relację z obchodów zamieszczamy na str. 2

CZY KWIDZYN ZOSTANIE ODCIĘTY OD ŚWIATA?

Dotarła ostatnio do naszej redakcji alarmująca wiadomość o planowanej likwidacji połączenia kolejowego pomiędzy Kwidzynom a Prabutami. Likwidacja ta ma być podobno wynikiem ogólnopolskiej akcji likwidacji kilku tysięcy "zbędnych" km. połączeń kolejowych.

Według nas linia ta jest niezbędna dla mieszkańców Kwidzyna jak i Prabut.

Co stanie się ze wszystkimi, którzy korzystają z tej linii dojeżdżając do pracy? Co stanie się z prabucką młodzieżą dojeżdżającą do kwidyńskich szkół i odwrotnie - kwidyńską mło-

dzieżą szkolną dojeżdżającą do Prabut? Poza tym jest to najbliższy węzeł kolejowy udostępniający w miarę dogodnie połączenie z Warszawą, a co się z tym wiąże, z resztą kraju. Nie można także zapomnieć o naszych zakładach przemysłowych, które w dużej mierze korzystają z przewozu towarowego na trasie Kwidzyn - Prabuty. Poza tym, dlaczego wybudowano dodatkowy tor, który ma usprawnić ruch na tym odcinku, jeśli to połączenie uznane zostało za zbędne?

dokończenie na str. 2

DRUGIE LICEUM W KWIDZYNIE

W marcu 1991 roku powstało w Kwidzynie II Liceum Ogólnokształcące. Tymczasową siedzibą szkoły jest Dom Katechetyczny im. Jana Pawła II przy ulicy Słowackiego. Dyrektorem szkoły jest mgr Mariusz Król, z którym rozmawia Roman Szalapski.

Roman - Czy możesz podać bliższe informacje o II Liceum? Mariusz - Jest to szkoła państwowa. Od września naukę w niej pobierać będzie 127

uczniów w czterech oddziałach. R. - Czy wywiązesz się z obietnic danych młodzieży na spotkaniach przed egzaminami wstępnymi? M. - Obiecałem młodzieży między innymi naukę języków obcych na wysokim poziomie i jazdę konną. Jeśli chodzi o język angielski, to każda klasa będzie miała dwóch nauczycieli - nauczyciela z Kanady oraz Polaka. Liczba uczniów w grupie językowej angielskiej nie

przekroczy 16 osób. Wymagania będą dość wysokie, zmienimy także sposób oceniania; o ocenach końcowych, decyduwać będą specjalne testy. Jazdy konnej młodzież będzie się mogła uczyć płatnie w stadninie koni w Miłosnej. Opłata za godzinę wyniesie ok. 20 tys. zł. Nie udało mi się stworzyć wielu kół zainteresowań z powodu braku funduszy.

dokończenie na str. 2

CZERWONY KUR NIE ŚPI

Lato to okres wzmózonego zagrożenia pożarowego. Upały, a do tego ludzka beczmyślność i nieuwaga mogą stać się przyczyną wielu pożarów na wsi, w mieście i w lesie.

Ostatnio pogoda nam dopisuje i zagrożenie pożarowe wzrasta. W związku z tym nasz kolega redakcyjny Maciej Przybyłski przeprowadził rozmowę z Technikiem do Spraw Przewęci, Panem Leszkiem Szczepańskim z Rejonowej Komendy Straży Pożarnej w Kwidzynie.

M.P. Gdzie, Pana zdaniem istnieje w tej chwili największe zagrożenie pożarowe?

L.S. Okres letni jest to okres wzmózonego niebezpieczeństwa pożarowego. Szczególnie rozpoczęte żniwa, zapowiadane upały oraz kłopoty rolników ze składowaniem plodów rolnych, zwłaszcza zbóż, słomy i siana, mogą przysporzyć nam, czyli Straży Pożarnej dużo pracy.

M.P. Na co więc rolnicy w tym okresie powinni zwrócić szczególną uwagę?

L.S. Szczególną uwagę powinno zwracać się na odpowiednie składowanie zbiorów oraz zabezpieczenie przeciwpożarowe budynków służących temu. Są one najczęstszymi "ofiarami" ognia na

wsi. Przykładowo ostatnio w nocy z 15 na 16 sierpnia w Obrzynowie gmina Prabuty spaliła się stodoła. Straty szacuje się na około 150 ml zł.

M.P. Jakie są główne przyczyny wybuchu pożarów w gospodarstwach rolnych?

L.S. Najczęstszą przyczyną nieszczęść jest zaniedbanie podstawowych przepisów p. poż. Często rolnicy w nieprawidłowy sposób składują paliwo napędowe do maszyn rolniczych. Same maszyny często stoją w stodołach razem z suchym sianem i słomą. Wystarczy jedna iskra z komina uruchamianego

ciągnika lub niesprawni, iskrzący układ zapłonowy i pożar gotowy. Poza tym częstymi przyczynami pożaru są wadliwe instalacje elektryczne w budynkach, beczmyślne rzucanie niedopałków, a także brak należytej opieki nad dziećmi.

M.P. Czy Straż Pożarna przeprowadza jakiegokolwiek kontrole zabezpieczenia p. poż. w gospodarstwach indywidualnych?

L.S. Do tego roku przeprowadzano wyrzawkowe kontrole ale obecnie rolnicy są zobowiązani do samodzielnego dbania o stan tego zabezpieczenia.

dokończenie na str. 2

Na zdjęciu dyrektor II LO w Kwidzynie Mariusz Król.

Foto Sza. Ro

Foto SzaRo

PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWO-USŁUGOWE

DESCO s-ka z o.o.

82-500 Kwidzyn, ul. Lotnicza
(biurowiec obok dawnej stołówki "Wrzos")
tel. 42-85 tlx 057542

OFERUJEMY:

- termostatyczne zawory grzejnikowe 1/2" i 3/4" zawory 1/2" eliminując stosowanie przygrzejników krych dławiących, umożliwiając regulację sieci C.O. bez konieczności spuszczenia wody z instalacji. Cena tylko 120 000 zł./szt.
- liczniki ciepła, wodomierze ciepłej i zimnej wody

DOM TOWAROWY

KWIDZYN

ul. Braterstwa Narodów 44, tel. 24-55
czynny 10.00 - 18.00
w każdą sobotę 10.00 - 14.00

**OFERUJEMY SZEROKĄ GAMĘ WYKLADZIN
KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH**

Na życzenie klienta zakupiony sprzęt dostarczamy do domu.

UWAGA!

Już od soboty sprzedaję premii - przy zakupie powyżej 1 miliona uzyskasz bonifikatę w wysokości 50 tys. zł.

Bst

Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Handlowe

Grimex

Tel. 20-26, 42-46 do 48 tlx. 057640 gpxl.
82-500 Kwidzyn

Wykonuje Usługi Budowlane

- domów - bloków mieszkalnych - dróg - hali mostów
 - Usługi oczyszczania miasta.
- Prowadzimy sprzedaż detaliczną i hurtową towarów krajowych i zagranicznych w asortymencie: AGD, kosmetyki, chemia gospodarcza, biżuteria sztywna, sprzęt zmechanizowany, art. spożywcze.

DRUGIE LICEUM w KWIDZYNIE

dokończenie ze str. 1

Będą więc tylko trzy - teatralne, turystyczne - krajoznawcze i języka angielskiego oraz dwie sekcje sportowe.

R. - Jak przedstawia się sytuacja materialna szkoły?

M. - Pan kurator zapewnił nam niezbędne fundusze na sprzęt szkolny oraz na pensje dla nauczycieli. Biorąc pod uwagę fakt, że w innych województwach szkoły się zamyka, nie jest to mało. Na wyposażenie specjalne - np. laboratorium językowe, magnetydy, kserokopiarke musimy jednak zarobić sami.

R. - Szkoła ma opinię szkoły katolickiej - czy jest to opinia słuszna?

M. - Opinia taka jest spowodowana umiejscowieniem szkoły na terenie parafii oraz wynika z faktu, że korzystamy z pomocy parafii. Od marca do czerwca używaliśmy wyposażonych pomieszczeń i telefonu nieodpłatnie. Pracownicy parafii pomagali mi rozładować sprzęt szkolny i przygotować sale na egzaminy wstępne. Jestem im za to ogromnie wdzięczny. Nie ma to jednak wpływu na charakter szkoły, która jako szkoła państwowa będzie

organizować nieobowiązkową naukę religii w wymiarze 1 godziny tygodniowo. Od czerwca oficjalnie wynajęliśmy 600 metrów powierzchni domu katolickiego w cenie 10 tys. zł za metr kwadratowy miesięcznie. Cena w stosunku do cen rynkowych jest niska, jeśli weźmiemy pod uwagę nowego budynek w ciągu tego roku, to parafia z pewnością wiele nie zyska.

R. - Co sprawia Ci największą kłopoty w organizowaniu szkoły?

M. - Brak świadomości u większości kwidzyńców czym jest szkoła i jakie pełni funkcje. Szkoła jest w mniemaniu ludzi, z którymi się zetknąłem, bądź "przechodnią" młodzieżą, bądź "przechodnią" młodzieżą, bądź miejscem, w którym ma się ją przygotować do egzaminów wstępnych na wyższe uczelnie.

Taki sposób myślenia o szkole jest błędny. Szkoła średnia ma za zadanie zmienić dziecko w dojrzałego i prawego człowieka. Jest to przede wszystkim zadanie wychowawcze, które szkoła realizuje wspólnie z rodzicami. Sukces dziecka w szkole zależy

od rodziców w niemalym stopniu. Tymczasem z obnoszący nieudolno wytygnięci wniośki, że dobrze sytuowani rodzice wychowują dzieci "zalatwiają" poprzez video, telewizję i podwórkę. Takich rodziców zresztą bardzo się obawiam. Poza tym Kwidzyn sprawnie na niniejsze wrażenie miasta, w którym atmosfera sprzyjająca rozwojowi intelektualnemu zanika. Czasami wydaje mi się, że jestem w dziewiętnastowiecznym Obrzydłówniu z powieści Zeromskiego.

R. - Na zakończenie ostatnie pytanie - co będzie dla Ciebie najważniejsze w ciągu pierwszego roku pracy?

M. - Przekonanie młodzieży, że warto dużo pracować. Zależy mi też na stworzeniu dobrej atmosfery w szkole.

R. - Dziękuję za rozmowę i życzę powodzenia w pracy na najtrudniejszym jej etapie.

M. - Ja również dziękuję za umożliwienie mi wyjaśnienia społeczeństwu Kwidzyna spraw mu - być może - nie znanych, a związanych z organizacją II Liceum Ogólnokształcącego w naszym mieście.

OKIEM PRZECHODNIA

- Są przerwy w nadawaniu kablowej - TV, czyżby zaczęła się jękać?

- Siećka zdrowia coraz bardziej zaniedbana. Władzom miejskim wznosimy tradycyjny toast "na zdrowie!"

- Czy na ulicy Józefa Piłsudskiego odkryto wykopalisko? - ciągle kopią i kopią (nie za długo?)

- Z grzybami w lesie tego lata bywa różnie, czasami są, czasami ich nie ma

- Basen przy Stadionie Miejskim okupowany - przyjemna jest taka okupacja

- W okolicznych wsiach dużo gości, zamieszkałe są wszystkie boczniaki gniazda

- Początek sierpnia zaskoczył wspaniałą pogodą, może dlatego, że po przystąpieniu do heksagonalnej jesteśmy bliżej południa

- Podczas upalnej wprawdzie napojów nie brakuje, ale dlaczego takie ciepło?

- Chyba będzie chodnik na ulicy Sportowej, inwestor może liczyć na wdzięczność mieszkańców i spacerowiczów.

- Kto i po co i za co maluje krawężniki w mieście?

- Ceny w sklepach różne ale chyba takie są zasady gospodarki rynkowej.

Zauważył, a przy tym spościł się (och jak gorąco i parno) Wasz Przechodzień.

CZERWONY KUR NIE ŚPI

dokończenie ze str. 1

M.P. Czy istnieją jakieś przepisy mówiące jak powinno wyglądać zabezpieczenie i sprzęt?

L.S. Istnieje przepis z 1970 roku o podręcznym sprzęcie, który powinien znajdować się w każdym gospodarstwie. Niestety przepis ten jest przestarzały. Sprzęt w nim określony nie nadaje się obecnie do gaszenia większych pożarów. Poza tym rolnicy często zaniedbują go.

M.P. A co z Ochotniczą Strażą Pożarną?

L.S. Istnieją na terenach wsi jednostki ochotnicze. Od tego roku podlegają władzom lokalnym, nam jedynie pod względem operacyjnym. Ich skuteczność ze

względu na brak odpowiedniego sprzętu jest często ograniczona, ale są oni mimo to bardzo pomocni. Mogą rozpocząć akcję gaszenia jeszcze przed naszym przybyciem, a często droga do pożaru jest długa.

M.P. Czy jest coś co utrudnia Wam szybką interwencję w razie pożaru na wsi?

L.S. Niestety mała liczba telefonów na wsi oraz brak połączeń automatycznych pomiędzy wsią a miastem znacznie opóźnia naszą pomoc. Poza tym dużym kłopotem jest brak łatwo dostępnych źródeł wody.

e.d.n. w następnym numerze.

KRONIKA

POLICYJNA

XXX

Maluch w posłigiu. Kierujący Fiatem 126 p Włodzimierz O. podczas pokonywania zakrętu nie doskoczył prędkości do warunków panujących na drodze i wpadł w posłig. Samochód kilkakrotnie przewrócił się. Kierowca doznał ogólnych obrażeń ciała, natomiast dwaj pasażerowie: 15-letni Wojciech G. i jego rówieśnik Krzysztof S. - złamała ręki. Wypadek zdarzył się 8 sierpnia w miejscowości Tychonów. Straty oceniono na 10 mln. zł.

XXX

Cudzym samochodem do... Spokój obywatelki Niemiec przebywającej w Kwidzynie został zakłócony. W nocy z 12 na 13 sierpnia dokonano kradzieży jej samochodu - czarnego Volkswagena SIROKO nr rej. SOHC194. Zuchwali złodzieje buszowali na parkingu przy bloku na ul. Polomskiego.

XXX

Używkii. Pod osłoną nocy z 13 na 14 sierpnia nieznaną sprawcy dokonali włamania do gospody w Wandowie. Powodem ich cieżkiej się papierosy i alkohol. Straty oceniono na 30 mln. zł.

XXX

Płoną stodoły. Dnia 15 sierpnia we wsi Obrzynowo gm. Prabuty w gospodarstwie Czesława Z. spłonęła stodoła wraz z zawartością: 30 t siana, 30 t słomy, 24 zboża, z węgłem i drewnem opałowym. Łączna suma strat sięga 150 mln. zł. Trwa ustalanie przyczyn pożaru.

16 dzień sierpnia okazał się pechowy dla rolnika zamieszkałego w Jartach Wielkich gm. Susz. W tym dniu spłonęła stodoła z tegorocznymi plonami tj. sianem - 50 t, słomą i jęczmieniem - 20 t. Spaliło się również drewno opałowe i budowlane. Na 150 mln. zł ocenia się straty powstałe w wyniku pożaru. Komisja poszukuje przyczyn zapalenia się budynku gospodarczego.

XXX

W stereo i kolorze. Sklep firmowy RIV "Multimedia" na ul. Grudziądzkiej w nocy z 16 na 17 sierpnia odwiezł złodzieje. Sprawy włamania zainteresowali się sprzętem audio-wizualnym kradnąc go na łączną kwotę 90 mln. zł.

Dnia 16 sierpnia ok. godz. 20:00 KRP została powiadomiona o zaginięciu sześciolatek Justyny K. Dzięki sprawnej akcji policji, po ok. 2 godzinach, ustalono miejsce pobytu zaginionej.

KURIER KWIDZYŃSKI

Wydawca: WYDAWNICTWO POMORSKIE. Prezes WP Czesław Czyżewski. Redaktor Naczelny WP Wojciech Krefl. PO Red. Nacz. Andrzej Baczewski. Redaguje zespół. Adres redakcji: Kwidzyn, ul. Braterswa Narodów 46, tel. 30-59.

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i opracowywania materiałów nadesłanych i niezamówionych. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie odpowiada.

Ogłoszenia i reklamy przyjmuje Biuro Reklam - Kwidzyn, ul. Braterswa Narodów 46, czynne od poniedziałku do piątku w godz. 09.00 - 17.00. Nr indeksu-350168 PL ISSN-0998-945 X

CZY KWIDZYN ZOSTANIE ODCIĘTY OD ŚWIATA?

Ktoś może powiedzieć - mamy jeszcze Malbork. Tak, owszem. Ale do Malborka jest o wiele dalej, prowadzi tam tylko jedno pasmo torów, co i tak utrudnia komunikację. Poza tym Malbork ma wystarczającą liczbę własnych pasażerów i towarów do przewożenia. Plan likwidacji połączenia Kwidzyn - Prabuty wydaje się wręcz "grubny", gdy dodamy do niego

planowaną redukcję kursów autobusowych PKS. Wtedy będzie można tylko sięgnąć na walczkach i ptakach, albo zostać w domu.

Co na to władze Kwidzyna?

W czasie krótkiej rozmowy telefonicznej przeprowadzonej przez nas z Burmistrzem Miasta - panem Godzikiem - dowiedzieliśmy się, że władze

dokończenie ze str. 1

miejskie zbierają argumenty mające wykazać, jak niezbędne jest to połączenie - nasze "okienko na świat".

My ze swej strony, jako użytkownicy tej linii możemy tylko poprzeć starania pana burmistrza i jednocześnie proponujemy usprawnienie połączeń Kwidzyn - Prabuty - Świat.

(M.P.)

Kwidzyńskie obchody rocznicy "Cudu nad Wisłą".

16 sierpnia w Korzeniewie, podobnie jak w roku ubiegłym, zgromadzili się mieszkańcy Kwidzyna i okolice aby uczcić rocznicę "Cudu nad Wisłą".

Obchody te stają się już w pewnym stopniu tradycją. Sama scenografia uroczystości wzbudza wiele refleksji. O randze obchodów decyduje udział władz miejskich, episkopatu, kompanii honorowej Wojska Polskiego Garnizonu Kwidzyńskiego oraz

"kawalerystów" z Państwowego Stada Ogierów Kwidzyn - Miłosna.

Uroczystości rozpoczęły się o godz. 15 mszą koncelebrowaną przez ks. dziekana Wacława Kubeckiego w asyście księży z Dekanatu kwidzyńskiego. Homilię wygłosił ks. prałat Robert Dzikowski - budowniczy kościoła p.w. Św. Brata Alberta w Kwidzynie.

Poruszając na wstępie watek

ewangeliczny. Wniebowzięcia, w kontekście zwycięstwa nad złem, ksiądz prałat mówił o ofiarności narodu polskiego w okresie jego zmagania o niepodległość. "Polska odzyskała i obroniła swoją wolność dzięki męstwu i ofiarności, dlatego też Polskę chcemy widzieć dzisiaj jako związek z przeszłością. Z chlubną przeszłością. Nie wiemy dzisiaj jaka czeka nas przyszłość, dlatego też ponowi na doświadczenia historyczne winniśmy kształtować te cechy, które pozwoliły na okazanie ofiarności, a zarazem na przezwyciężenie własnych słabości. Winniśmy okazać większą aktywność na rzecz odbudowy Rzeczypospolitej oraz przeciwstawiać się obrzaniu największych jej ustrojtów. Nie powinniśmy wstydzić się, że jesteśmy spadkobiercami naszych przodków."

Pogoda w pełni dopisała, choć przed moment gromadziły się nad Wisłą deszczowe chmury.

W trakcie festynu przeprowadzono akcję charytatywną na rzecz tworzonego w kwidzyńskim przedszkolu nr 11 oddziału dla dzieci niepełnosprawnych. Objęła ona loterię fantową oraz aukcję obrazów przekazanych przez malarzy amatorów z Klubu "Kontrasty" przy MOK Kwidzyn.

Na zakończenie mszy św. dziekan Wacław Kubecki wyraził się tymi słowami: "Cud nad Wisłą" trwa nadal - pytanie tylko, czy chcemy w nim uczestniczyć.

Ofiary złożone na tacę podczas mszy św. przekazane zostały na zakup ultrasonografu dla kwidzyńskiego szpitala.

Po zakończeniu mszy odbył się

festyn z wieloma atrakcjami. Wymienić można pokrótce: pokazy karate w wykonaniu młodzieżowej grupy karateków pod wodzą Macieja Laurentowicza, oraz gościnne występy zespołu muzycznego "Renawa" z Kwidzyna oraz solisty Jacka Dymka z Prabuty udanie interpretującego Prestleya, mini play - beek show, w którym popisywali się najmłodszy. Ogromną frajdę przygotowali wodniacy z miejscowego WOPR organizując przejażdżki motorówkami po Wisłę oraz pokaz jazdy na skuterze wodnym. Były także sztuczne ognie, a na zakończenie ognisko.

Pogoda w pełni dopisała, choć przed moment gromadziły się nad Wisłą deszczowe chmury.

W trakcie festynu przeprowadzono akcję charytatywną na rzecz tworzonego w kwidzyńskim przedszkolu nr 11 oddziału dla dzieci niepełnosprawnych. Objęła ona loterię fantową oraz aukcję obrazów przekazanych przez malarzy amatorów z Klubu "Kontrasty" przy MOK Kwidzyn.

Na zakończenie mszy św. dziekan Wacław Kubecki wyraził się tymi słowami: "Cud nad Wisłą" trwa nadal - pytanie tylko, czy chcemy w nim uczestniczyć.

Ofiary złożone na tacę podczas mszy św. przekazane zostały na zakup ultrasonografu dla kwidzyńskiego szpitala.

Po zakończeniu mszy odbył się

650.000 zł. przez panią Grazynę Korczagin.

Powodem cieszności są również loteria fantowa. Wypada w tym miejscu wymienić sponsorów: - Sklep artykułów przemysłowych B. Artymar - Cukiernia "Magnolia" - Firma fonograficzna "Twin Sound" - Spółka "Vega" - Księgarnia ul. Chopina - Hurtownia WATYX - Hurtownia ANZO - Hurtownia NOWA - Sklep "Salve" - Sklep chemiczny - kosmetyczny - T. Szczęśniak - Warmińskie Zakłady Przetwórstwa Owocowo - Warzywnego - Zakłady Czulozowo - Papiernicze S.A. Festyn zakończył się około godz. 23.00.

Na podkreślenie zasług sprawna organizacja imprezy. Duży w tym udział pracowników kwidzyńskiego MOK. Podkreślić tu należy szczególnie zaangażowanie w zorganizowaniu aukcji. Władze miejskie dołożyły wielu starań w celu zapewnienia dojazdu z Kwidzyna do Korzeniewa oraz powrotu. Gorące podziękowania należą się także kwidzyńskiej Policji i Straży Miejskiej.

Festyn przebiegał spokojnie, chociaż, jak to zdarza się w tego typu imprezach, zaobserwować można było wypadki nadużycia alkoholu przez niektórych uczestników.

Ogólnie podsumowując impreza była udana. Oczekujemy kontynuacji w latach następnych.

Msza Święta

TECHTRONIK
STUDIO
KOMPUTEROWE
poleca:

komputery C-64 cena 1 550 000 zł
ATARI 800 XER, cena 1 450 000 zł
AMIGA 500 cena 4 900 000 zł
oraz peryferia, monitory,
duży wybór joysticków

SALON PŁYTOWY
KWIDZYN, ul. Tęczowa 1

CD - płyty kompaktowe
LP - płyty analogowe
MC - kasety magnetofonowe
VHS - kasety video
literatura muzyczna

Z HISTORII KWIDZYŃSKIEGO OKOLIC

"Burzom dziejów nie dali się zgnieść..."

W poprzednim artykule z tego cyklu była mowa o tym, że rdzenni mieszkańcami Dolnego Pomorza byli Polacy, o czym mogą dziś świadczyć ich słowiańskie nazwiska.

Przez wieki niemiecka administracja tych terenów robiła wszystko, by zmienić polskie brzmienie nazwisk i nazw miejscowości, i nadać im postać bliższą niemieckiemu systemowi językowemu. Zapisy w niemieckich księgach metrykalnych - małżeństw, chrztów, urodzin - a także napisy nagrobkowe na okolicznych cmentarzach dają ciekawy materiał w tym względzie.

Najczęstsze sposoby zapisu to: - Opuszczenie polskich końcówek: CZOLPINO (niegdyś między Kwidzynem a Tychonowem) zapisywano jako CZOLPIN; KARCZEWICE (niegdyś samodzielna wieś, dziś część Kwidzyna) zapisywano jako KARCZEWICZ; - Odwracanie polskiego przyrostka - ek na niemiecki - ke, np. w polskich

nazwiskach LEWEK, LISEK, MACANEK zapisywanych odpowiednio LEWCKE, LISKE, MATZANKE. - Zastępowanie polskiej końcówki - i niemiecką - e, np. w nazwisku BLISKI - BLISKE, NAROWSKI - NAROWSKIE.

W niemieckim systemie głoskowym brakuje wielu polskich odpowiedników głosek i odwrócić - niemiecki zasób głosek nie jest w stanie oddać brzmienia głosek polskich. I tak: - Nazwisko WIEK zapisywano różnie jako WVIK, ZWICK, nazwisko WOZNY jako WO-ZNY. - Mieszano spółgłoski dźwięczne z bezdźwięcznymi, np. zapisując zaginioną wieś pod Brachlewem ZALEWICE jako SALEWICZ, nazwiska BARTK jako SDUN.

Zastępowanie polskiej spółgłoski - l przez - l w nazwiskach GŁODNY jako GŁODNY. - Bliżko brzmiały głoskami niemieckimi starano się oddać brzmienie głosek polskich, np.: za pomocą - sch zapisywano

nasze "sz", "s", "cz". Nazwisko DORSZ zapisywano było DORSCH, SWINIA jako SCHWENA.

Zaprezentowano tylko niektóre z licznych sposobów zapisów nazw polskich przez kancelarie niemieckie. Było to zjawisko typowe dla terenów językowo mieszanych, stąd rekonstrukcja mocno zniekształconych nazw polskich należy do zabiegów bardzo trudnych. Zapisy te są jednak dowodem na to, że nazwami zastanymi na tym obszarze przez Niemców były znacznie starsze nazwy słowiańskie. Nadto uwiadamiają w sposób jednoznaczny, że ani polskie nazwy miejscowości ani tym bardziej nazwiska Polaków, tu stałe zamieszkujących, nie dały się zatrzeć, czego potwierdzeniem mogą być słowa hymnu przedwojennego Gimnazjum Polskiego w Kwidzynie, pomieszczone w tytule artykułu.

Witold Iwicki.

ZAKAZ KĄPIELI "BEZWSTYDNEJ"

Publiczne kąpieliska znane były w Kwidzynie już w pierwszej połowie XIX wieku. Świadczy o tym zapisy w księgach magistrackich.

Latem 1816 roku musiało być bardzo gorąco, skoro do magistratu w Kwidzynie napływały wiele skarg na to, że "cała męska młodzież" tutejszego miasta a także dorośli kąpią się w rzece Lwie, wzdłuż ulic Drzymały i Łąkowej. Doznanym, że w owych czasach nieznane były jeszcze kostiumy kąpielowe.

W odpowiedzi na owe skargi magistrat przez biec w helny obwieścił zakaz "bezwstydnej" kąpeli i zagroził za pomocą wywieztek na bramach miejskich że "przestępstwo" to będzie karane mandatem w wysokości jednego talara oraz konfiskatą ubrania. Jednocześnie władze miejskie oznajmiły, że oddają do dyspozycji miłośników kąpeli rzeczny łąkę i teren płycaki w pobliżu ulicy Drzymały. W tym celu zaangażowano dozorcę, który za wynagrodzeniem pilnował kąpieliska. Mimo to skargi na kąpiących się nie ustawały, gdyż zbyt mały obszar wyznaczony plaży nie zachęcał młodzieży

do korzystania z niej. 2 stycznia 1826 roku wpłynęło do magistratu zarządzenie, nakazujące zbadanie przez rzeczowników wszystkich "dzikich" kąpielisk aby zapobiec topieniu się żołnierzy garnizonu.

Drugie pismo zwracało uwagę na niewłaściwe położenie kąpielisk. Uniemowliwia ono "prywatnym" osobliwym przechadzaniem się po przyłęgłej ulicy. Miejsce kąpielowe musi być przynajmniej ogrodzone wysokim płotem - brzmiało kategoryczne żądanie.

Skargi na kąpiących się w dalszym ciągu napływały, szczególnie od zacnych rzemieślników, którzy z żonami i córkami pragnęli przechadzać się wzdłuż rzeki.

Zakazano więc kąpeli w obrębie miasta i przeniesiono ją daleko poza jego granice. Wykorzystując te sytuacje bardziej przedsiębiorczy obywateli w ogrodach przyłągających do rzeki urządzali kąpieliska prywatne, licząc na dochody.

W lutym 1840 roku wydzierżawiono na szatnią mieliznę długości 40 kroków szerokości 15 kroków, między Górkami i Miłosną. Ponieważ

dzierżawa miała kosztować 3 talary, Rada odmówiła pozwolenia na tę transakcję twierdząc, że jest to zbędny wydatek. Burmistrz daremnie usiłował przekonać ojców miasta i w końcu zlecił na swoją odpowiedzialność wydatkować tę sumę, a do rządu napisał: "Miejsce kąpielowe dla ludzi jest wydzierżawione".

Przez kilka lat miasto nie miało kąpokół z kąpieliskami. Dopiero w 1846 roku do magistratu wpłynęła skarga, podpisana przez 9 urzędników. Zażalili się, że kąpiel i plaża w górnej części Lwy staje się przykra w skutek nieuprzejmości właściciela łąki. Ołóż posiadacz Miłosnej widział w istnieniu kąpieliska zagrożenie swej własności oraz niebezpieczeństwo dla obyczajności swych dorastających córek. Stanowczo żądał usunięcia kąpieliska ze swego gruntu. Celu nie osiągnął i kąpielisko pozostało na swoim miejscu.

Alfons Lemański.

Błogosławiona Dorota cz. III

Niektórzy biografowie piszą, że pobyt Doroty w celi podczas ostatnich 14 miesięcy jej życia, nie był ucieczką od życia i ludzi, jak to bywało u eremitów

wczesnego średniowiecza. Bł. Dorota wypełniała czas nie tylko kontemplacją, czy modlitwą, ale kontaktowała się przez okienko swej celi z różnymi ludźmi, min. z wieloma pielgrzymami, którzy przybywali do niej, aby korzystać z jej zbawiennych rad i modlitewnego wsparcia. Już za życia Doroty mówiono o spowodowanych przez nią cudach. Zdaniami profesora Karola Górskiego Dorota była wobec Krzyżaków usposobiona krzyżem. Nie należała do ich terejanek i mówiła, że ci, którzy szukają doskonałości powinni opuścić "pewien zakon". Wielkiego mistrza krzyżackiego Konrada Wallenroda widziała w piekle. Wypowiedziała się też przeciw ówczesnemu antypapieżowi.

Drzwi celi wyburzono po jej zgonie, dnia 25 czerwca 1394 roku. Uroczystości, które odbywały się przy licznych udziałach wiernych, trwały 30 dni. Biskup i kapituła diecezji pomezjańskiej wykorzystali fakt życia Doroty w zamurowanej celi w sposób

zadziwiający. Urządzili dla niej specjalny grób z wieczystą lampą w krypcie biskupów.

Po jej śmierci miały się również dzieć cuda przy jej grobie. Stawa świętości, jaką Dorota cieszyła się za życia wzrosła po jej zgonie; niebawem rozpoczęła ją nazywać "błogosławioną Dorotą", "świętą" lub "boską".

We wrześniu 1395 roku władze kościelne i świeckie osobistości stanu, zwróciły się do papieża Bonifacego IX o kanonizację Doroty. Z "pobożnych jałmuż" kapituła kupiła w 1396 roku dwie podkwidzyńskie wsie: Kamionkę i Brokovo, przeznaczając dochody z nich na utrzymanie dwu mszy. Jedną musieli śpiewać dwaj kapłani i czterej scholaryzy na cześć wszystkich świętych do czasu kanonizacji Doroty a następnie na jej cześć każdego dnia przy jej grobie. Kapłanowi wyznaczono sumę 12 grzywien, a każdemu scholarzowi 3 wiadunki (1/4 grzywiny) rocznie. Druga msza miała być odprawiana przez jednego kapłana przy ołtarzu świętego Bartłomieja.

Proces kanonizacyjny odbywał się w zamurowanej celi w sposób

z czerwca 1404 roku do lutego 1406 roku. Jako materiał dowodowy posłużyły dzieła Jana z Kwidzyna i zeznania 257 świadków o życiu i cudach Doroty. Grube folianty akt protokolarnych dochodzenia beatyfikacyjnego Doroty nie zostały zgineły w Rzymie.

Tymczasem kult Doroty zataczał coraz szersze kręgi i zapoczątkował rozgłos Kwidzyna. Grób Doroty był odwiedzany przez pielgrzymów z Polski, Niemiec, Czech, Litwy i Łotwy. W 1399 przebyła żona Witolda Kiejstutowicza, składając bogate dary, wrócić potem jego brat Zygmunt. Nawet Władysław Jagiełło po zwycięstwie nad Grunwaldem przybył do Kwidzyna. Pisał Jan Długosz: "Henryk, tamtejn biskup pomezjański, z kapitułą swoją i duchowieństwem w procesji wyszedł na spotkanie króta do kościoła katedralnego, pokazał mu celę nieobjanej Doroty, niewiasty która wiodła w tym mieście życie ostre i pustelnicze, słynęła więc cudami, lecz nie była jeszcze kanonizowana."

Alfons Lemański

FRANCUSKA GMINA NARODOWA NA POMORZU. LA COMMUNAUTE NATIONALE FRANCAISE EN POMERANIE.

Sagan. Teisseyre, Duboia, de Virion, Deskur, Bertin - to nazwiska, które można spotkać nie tylko w książce telefonicznej, za nimi kryją się ludzie, którzy często pełnią znaczącą funkcję w kulturze, w administracji, szkolnictwie wyższym i wielu innych dziedzinach życia. Wiele z podobnych nazwisk zanotowała na trwałe historia Polski. Brzmienie tych nazwisk świadczy wyraźnie o ich francuskim pochodzeniu. W wielu rodzinach przechowuje się pieczołowicie rodowe drzewa genealogiczne, herby i pamiątki rodzinne, wskrzesza się pamięć o francuskich przodkach. Ludzie, których ta pamięć łączy, powołali Francuską Gminę Narodową na Pomorzu, łączą ich również wspólne chrześcijańskie sposoby na życie. Dnia 22 kwietnia 1991r. diaspora francuska na Pomorzu uzyskała osobowość prawną.

Najwyższa Rada Gminy ma władzę naczelną w Szczecinie. Tutaj pierwsza gmina powstała już w 1721r. gmina tradycja liczy więc już 270 lat. "Głównym celem istnienia Francuskiej Gminy Narodowej na Pomorzu jest pielęgnowanie wśród ludności kultury, świadomości narodowej, poprzez zaspokajanie potrzeb religijnych, kulturowych, turystycznych, charytatywnych i innych w zgodzie z prawem.

Francuska Gmina Narodowa na Pomorzu prowadzi, zgodnie ze statutem i tradycją, otwarty Salon Francuski, gdzie przez: wystawy, odczyty, filmy, wernisáže malarskie, koncerty muzyczne, występy wokalne, i chórka oraz przedstawienia teatralne w sposób rzeczywisty zbliża kulturę Francji ku kulturze Pomorza na obszarze, na którym aktualnie żyje i działa. Swoje cele Francuska Gmina Narodowa na Pomorzu może realizować samodzielnie bądź zalicznie od okoliczności we

współpracy z administracją państwową i komunalną oraz z wszystkimi organizacjami społecznymi, gospodarczymi, kulturalnymi, naukowymi i politycznymi, działającymi zgodnie z prawem na rzecz realizacji swoich programów, a nie chcącymi manipulować diasporą francuską. Zobowiązana jest ona do opieki nad wszystkimi francuskojęzycznymi regionu nie naruszając prawa. Swoim istnieniem dokumentuje niezwykle barwną i ciekawą historię Pomorza, którą przez ponad 300 lat krytycznie tworzy. Drżając, mimo krytycyzmu wobec władz lokalnych i komunalnych, chce służyć dobrej sprawie

zblżenia między nadatlantyckimi regionami Francji, a nadbałtyckimi obszarami Polski, zachowując przy tym własną francuską odrębność narodową, żyjąc i pracując nadal na Pomorzu". (Czyt z artykułu Z. Litwina pt. "Zmartwychwstanie Francuskiej Gminy" zamieszczonego w miesięczniku "Le Journal", a wydawanym przez gminę). Na czele Francuskiej Gminy Narodowej stoi Najwyższa Rada, której przewodzi General (obecnie dr Zbigniew Deskur). W skład Rady wchodzi także: Kanclerz, Naradca, Skarbnik, Dyrektor Salonu i Redaktor Naczelny.

Antoni Tynda

DZIKIE GOŁĘBIE

wykorzystałem zamieszanie wywołane naszym zwycięstwem gdy wszyscy byli zaparzeni w tryumfalne pochody albo mrużyli oczy z dumą wsłuchując się w melodię fanfar niepostrzeżenie zsunąłem się z cokołu przemysłnie zacierając ślady umknąłem za miasto teraz ukrywam się przybrałem postać ptaka niekiedy tylko z kombatantkim rozrzewnieniem wspominam jak prositem kolegów - nie trzymajcie mnie na tym piedestale puscie mnie chłopcy wojna jest skończona przeciwnik skompromitowany a mnie jest po prostu niewygodnie byli niewzruszeni mówili jesteście symbolem naszej walki i sami szli na piwo gdy ja w poświęcie zwycięstwa miałem prezentować blizny i bohaterkie gesty szlachetnej walki wycieczkom szkolnym i delegacjom z parafii

moja ucieczka jawiła się jako dezercja nikt nie zbiera składek na moje skrywanie się co gorsza, nadal nikt mnie nie szuka ta wolność poraża i oszałamia w założonej przez mnie partii wolnych ptaków wolność jest zasadą wszystkich zasad terenem działania jest zabytkowy park wszystkie ptaki są sobie równe nasz statut nie czyni żadnych ograniczeń symbolem naszej wolności obraliśmy parę dzikich gołębi od wielu dni z mozołem budowały gniazdo na starej brzoście jednak z nieznanym nam powodów wczoraj odleciały porzucając gniazdo i nas w niemym zdziwieniu Jerzy Kosacz Wiersz nagrodzony na XII Gdańskich Dniach Poezji w maju 1991 roku.

KWIDZYŃSKIE PODANIA

"Góra śmierci"

W pobliżu zamku kwidzyńskiego, na styku ulicy Łąkowej i Krętej znajduje się "góra śmierci", a nazwę swą otrzymała stąd, że pochowani są tam żołnierze polegli w wojnie szwedzko - polskiej. Następnie podczas przemarszu armii napoleońskiej pochowani tam zostali w masowych grobach żołnierze, którzy zginęli w czasie pożaru szpitala wojskowego a także wskutek epidemii tyfusu.

Dusze pogrzebanych nie życzą sobie aby na wzgórzach tym stawiano domy. Gdy ongiś tam

ktos uczynił próbę zbudowania mieszkanca ujawniły się duchy i oświadczyły, że nie będą tolerować tego: gdyby ktoś próbował zrealizować swój plan, dom zostanie zburzony. Jeden budowniczy nie poniechał budowy domu. Duchy naturalnie przysparzały, zarówno gospodarzom, jak i nocującym tu gościom, niezwykłych sensacji, wojowniczo podzwaniając starymi mieciami.

"Sposób na pajęczary"

Gdzieś w środku lat 80 XVII wieku skradziono susząc się

bieliznę z pewnego kwidzyńskiego podwórka. Pokojówka oświadczyła zrozpaczonej właścicielce, że postara się tę bieliznę odzyskać. Przy najbliższej okazji, gdy dziewczęta zebrane były koto wspólnej studni, opowiedziała o skradzionej bielinie i "niechący" wtężyła: "Cale szczęście, że moi państwo mają kawałki materiału z każdej sztuki. Mój pan ma zamiar włożyć je do grobu, a wtedy nieboszczyk pociągnie za sobą żądzień! Już następnego dnia cała skradzioną bielizną wisiała na podwórzu właścicieli.

Trumny oferuje

STOLARNIA

w dużym wyborze po konkurencyjnych cenach

Kwidzyn ul. 15-go sierpnia 25 tel. 33-49.

DOMEX

Oferuje do sprzedaży po atrakcyjnych cenach:

- tapety, farby, kleje, listwy, rozpuszczalniki
- boazerie - kosmetyki, środki czyszczące i piorące - artykuły elektryczne - gwoździe, wkłady - materiały budowlane (cement, wapno, biały cement, gips) - w małych opakowaniach bejce

PRZY ZAKUPACH HURTOWYCH UDZIELAMY RABATU. ZAPRASZAMY DO NASZEGO SKLEPU. KWIDZYN UL. GRUDZIĄDZKA 22.

Domofony - alarmy.

Nowoczesne systemy alarmowe.

Sklepy, magazyny, mieszkania i inne obiekty. tel.43-89 Kwidzyn ul. Findera 9\12

DEBOWA

SKLEP NR 9
PSS SPOŁEM

CENY
KONKURENCYJNE
MARŻA
NISKA

POLECAMY:

- słodycze z "Wawela"
- mleko "Bebiko"
- duży asortyment lodów zachodnich
- szeroką gamę napojów

TO JEST TO !!!**PPUH - BEST**

jako pierwszy w Kwidzynie
rozpoczyna sprzedaż części i akcesoriów
do samochodów produkcji zachodniej,
głównie VW, Audi, Mercedes
oraz oleju, smarów i materiałów
eksploatacyjnych amerykańskiego
koncernu QUAKER STATE.

Wszystkie materiały posiadają atest.

Zapraszamy

Kwidzyn ul. Marchlewskiego 12

SKLEP PRZEMYSŁOWO-CHEMICZNY

OFERUJE: ■ szeroki asortyment obuwia dla dzieci, młodzieży i dorosłych ul. Grunwaldzka 32
■ art. sanitarne i kosmetyczne ■ szkło gospodarcze

QUEDIN**HURTOWNIA**

Kwidzyn, ul. 3 Maja 10, tel. 43-34

poleca art. papiernicze i dziewiarskie

zeszyty, notesy, pod. higieniczne, pakowe,
tacki, torebki, art. szkolne,
wyroby biurowe,
pisaki, długopisy i inne.
Papier xero, fax i tlx.

Dziewiarstwo:

rajstopy od 4.400 do 4.500 zł.
rajstopy z klinem - 5.700 zł.
pończochy - 3.700 zł.
skarpety od 4.800 do 5.600 zł.

Nigdzie nie kupicie taniej.

ZAPRASZAMY**PH*****WARMEX***

oferuje
piwa markowe
żywieckie, gdańskie, okocimskie
importowane,
pepsi cola.
ul. Warszawska 7
tel. 38-95 od 8.00 do 18.00

**NAWET ZAKUPY MOGĄ
BYĆ PRZYJEMNOŚCIĄ**

PRZY UL. BRATERSTWA NARODÓW 40

CZYNNE W GODZINACH OD 08.00 DO 23.00
W NIEDZIELE OD 08.00 DO 19.00

MINI CENTRUM HANDLOWE**SUKURS**

zaprasza do sklepów:
wielobranżowego i spożywczego

CEDRUS w Kwidzynie
ul. Grunwaldzka 14

czynnych w godzinach:

spożywczy - 6.00 - 18.00
przemysłowy - 10.00 - 18.00

Polecamy: między innymi tkaniny,
odzież, szkło, sprzęt RTV
Życzymy udanych zakupów.

Każda prawdziwa
dama ubiera się
w sklepie
konfekcyjnym
przy

ul. Grunwaldzkiej 31

Tylko tu możesz
przy okazji zakupów
mile spędzić czas
pijąc

wyśmienitą kawę,
gasząc pragnienie
i jedząc najlepsze
flaki w Kwidzynie

w Kafeterii Jolit'a

czynnej codziennie
w godz. 10.00 - 20.00

*Przyjdź
a na pewno
stanieś się
naszym klientem!!!*

KWADROTEX**PRZEDSIĘBIORSTWO**

P.H.U

Spółka z o.o.

KWADROTEX

82-200 Malbork ul. Kościuszki 44/45
tel. 22-22, 39-53 - sekretariat
telex 57545, fax 2416

To Hurt i Detal

przemysłowy:

konfekcja
dziewiarstwo
wykładziny i dywany
sprzęt RTV i AGD
Szeroki asortyment w placówkach
detalicznych:
JURAND Malbork
oraz sklep przemysłowy
w Tczewie przy ul. Dąbrowskiego 2

TO JEST TO

Eugeniusz Preuss
KWIDZYN
ul. SZTUMSKA 4,
tel. 40-39

USŁUGI RADIOWE

Czynne 9.00 - 17.00, w soboty 10.00 - 15.00

NAPRAWA I PRZEZRAJANIE SPRZĘTU PROD. ZACHODNIEJ
DUZY WYBÓR SCALAKÓW

PRZEGLĄD

POMORSKI (13)

KONTROWERSJE

WIELKA I MAŁA
POLITYKA (1)

Narzekania na rząd, na konkretnych ministrów, na prezydenta czy inne czynniki władzy, nie są wcale zjawiskiem nowym, ani wyłącznie polskim. Człowiek nie wymyślił jeszcze takiego ustroju, którym wszyscy obywatele byłby zadowoleni. Można najwyżej dążyć do tego, by niezadowolonych było jak najmniej. Są państwa, gdzie udaje się prawie 100% poparcie dla władzy, ale lepiej nie wspominać o nich, bo zrimo się robi na myśl, jakimi sposobami uzyskuje ona taką "popularność". W państwach demokratycznych jest niejako naturalne, że rządy większość a nie jakiś abstrakcyjny, narzucać się i terrorem 100%.

A jednak Polska posiada dość specyficzny "syndrom władzy". Pamiętamy jeszcze tak niedawne czasy, kiedy w obowiązkowych, domowych dyskusjach "politycznych" padały oskarżenia i niesamowite groźby pod adresem Urbana, Jaruzelskiego, Gierka, czy w ogóle komunistów.

Najczęściej polegało to na tym, że sfrustrowany, zniechęcony obywatel wyładowywał w domu swoją złość, nagromadzoną przez cały dzień, w pracy, w kolejkach, w autobusie, gdzie otwarta krytyka była niewskazana i przez niektórych osoby źle widziana. Wtedy pozostawały cztery ściany, ciepławe, giuche (choć nie zawsze), a co najważniejsze, zawsze zgodne. No i słuchacze, którzy oczywiście przytakiwali skwapliwie, dorzucając czasami swoje do oświadczenia, będąc w tej samej sytuacji. Polak przywykł do zrzucania winy na władzę do tego stopnia, że nie były istotne nawet okresowe zmiany ekip. Na nikim nie robiło na dłuższą metę wrażenia, że Gomulki zastąpił Gierk, Gierka - Kania, Kania - Jaruzelski, że ministrowie stawali się ambasadorami, a że spizarni "talentów" czerpano nowych działaczy, którzy mieli zmieniać, ulepszać, a okazywało się, że nie robili nic nowego. A Polak patrzył i uczył się, że następna władza różni się od poprzedniej tylko tym, iż więcej kradnie, więcej obiecuje, więcej pożyca. Jedynym mierzkiem pozwalającym ocenić rząd był pełny brzuch i pełne półki w sklepach. I ten prosty mechanizm trzymał naród w ryzach, a jednocześnie ogłupiał.

Czy się to komuś podoba, czy nie, komunizm upadł. Odeszła w przeszłość epoka centralnej regulacji cen i zarobków, a także wyznaczanie ludziom ich miejsca w życiu. I tu niestety dały znać o sobie

owocem długotrwałej "obróbki" społeczeństwa. Polak przyzwyczajony został do "odrąbiania pańszczyzny" i ochłapów, które za to otrzymywał. A w domu mógł sobie pokląć na wredną rzeczywistość. Aż tu nagle można wszystko (no prawie). Można głośno krytykować, można głosować na różne partie, można zrobić miliony, albo w ogóle nie robić. Taka swoboda, że aż nieprzyzwyczajona. Ale ci, którzy przez lata odrabiali za grosze tę nieszczęsną pańszczyznę, nie rzucą przecie wszystkiego i nie zaczną życia od początku. Przecież człowiek przed emeryturą nie może nagle zacząć żyć od zera. Tragedia starszego pokolenia boli nie tylko samych zainteresowanych.

Rodziny zatrudniające się z rent i emerytur, lub pensji nawet, przedwzrostu. Budżet skromny, a potrzeby trudno zliczyć. Tu jednak pojawia się szkodliwe i niebezpieczne przyzwyczajenie Polaków. Jest mi źle? Wiadomo dlaczego! Głupi Wałęsa, zbrodniarz Balcerowicz, złodzieje Kaczyński i id. Polak po starcu wygarnia złość na swoją biedę, tyle że teraz bardziej publicznie. Bo można. To dobrze, że można. Rząd, który nie jest krytykowany, władza, która nie ma oporów, wnet upadnie. Umrze śmiercią naturalną, oziolowana od społeczeństwa. Ale tu tkwi nieporozumienie. Trzeba odróżnić krytykę od malkontentstwa, niezadowolone od totalnej negacji. Obecna władza jest nie tylko młoda. Nie ma ona również doświadczenia w tym co robi. I nikt ni ma. Argumenty, że rządzi nami "elektryk" są głupie i pozbawione podstaw. Wspomniany już Balcerowicz nie machał łopata, jest specjalistą i musi szukać sposobów, żeby ratować ten gmach, który został przez lata okupacji i komunistycznej gospodarki doprowadzony do ruiny. To, co próbowałam po wojnie odbudować, było później w bezczelny sposób niszczone. Tyle, że nie bombami. Polak wierzył, czekał, miał nadzieję, pracował w pocie czoła i o mało nie zapracował się na śmierć. Wygonił w końcu ziołdziej i co? Z tych, których sami wybieraliśmy, robimy złodziei tylko dlatego, że tak wypadło? Czy nie jest symptomatyczne, że o mało nie wybraliśmy na prezydenta nikomu nie znanego człowieka tylko dlatego, że obiecał nam "Amerykę".

Jarosław Dutko
(c.d. w nast. numerze)

NAJLEPIEJ
NIE CHOROWAĆ

Oczekiwaliśmy demokracji jak pierwszej gwiazdki w Wigilię. Większości jawiły się zmiany niemal natychmiastowe. Rano obudzimy się w kraju dobrobytu, uśmiechnięci, będziemy sycić się owocami praworządności... Ale dość kpin. Budowanie nowego ustroju wymaga wiele lat i wielu wyrzeczeń na początku drogi (i w końcu również). Jesteśmy w takiej osobliwej sytuacji, że możemy kawalek drogi ominąć - korzystając z doświadczeń innych państw - wybrać to co najbardziej nam się przyda. A wiele spraw wymaga gruntownej zmiany. Dziś kilka refleksji o chorym lekarzu. Służba zdrowia od wielu lat funkcjonowała w ramach "państwa opiekuńczego". Większość pracujących była ubezpieczona w zakładach pracy i mała bezpłatne świadczenia opieki lekarskiej. Wydatki na służbę zdrowia były pokrywane z budżetu państwa i wszystko było "cacy". Po zmianie w 90 roku budżet państwa w dalszym ciągu utrzymuje służbę zdrowia - ale już nie wszystko w tych trybikach kręci się równomiernie. Budżet państwa przeznaczony określone kwoty na utrzymanie służby zdrowia w jej dotychczasowym kształcie (ZOZ-y a w ich strukturze szpitale, przychodnie, kliniki, itd) - ale po 1,5 roku funkcjonowania nowych kryteriów ekonomicznych okazało się, że środki te są zbyt małe. Budżet obecnie jest stworzony z obliczeń real-

nych wpływów - i wydatki też są dopasowane do możliwości finansowych państwa. Okazało się, że taka organizacja - to głównie pieniądze na pensję dla personelu, a pensje te rosły podobnie jak we wszystkich gałęziach gospodarki (choć kwotowo były to relacje mniej niż średnia krajowa). Zabrakło więc na wiele podstawowych funkcji jakie powinna pełnić służba zdrowia. Zabrakło na lekarstwa, zabrakło na środki opatrunkowe, zabrakło na sprzęt. Wiele ZOZ-ów próbowało się ratować uruchamiając w swoich gabinetach popołudniowe dyżury lekarzy w ramach przyjęć prywatnych. Pieniądze za "wypożyczenie" gabinetów miały ratować ubogą kasę ZOZ-u. Gabinety prywatne funkcjonują - ale jest też druga strona medalu. Zwiększyły się nagłe skierowania na badania analityczne - i laboratoria odnotowały o wiele więcej badań różnego rodzaju. Czyli więcej sprzętu, więcej odczynników, więcej analiz. Szpitale - to oddzielny rozdział. Tak nie dawno dramatyczny apel prof. Religi wywołał wiele dyskusji na temat funkcjonowania szpitali. A przecież życie mamy jedno i każdy szuka w momencie zagrożenia życia - ratunku. Zaczęły się szerzyć w niektórych szpitalach praktyki domaganie się od pacjentów leków, środków opatrunkowych, własnej bielizny, odpłatności za wyżywienie itp.

źródeł szukania możliwości utrzymania szpitali.

Sytuacja w służbie zdrowia wymagała już od dłuższego czasu gruntownej zmiany. Ale jakoś tak zawsze się składało, że sprawy reformy lecznictwa nie doczekały się do chwili obecnej szczęśliwego rozwiązania. Różne, wysoko postawione osoby debatowały, omawiały, sugerowały, proponowały - a lecznictwo coraz bardziej pograżało się w szarpaniu we wszystkie strony.

Ostatnio przeczytałam list dyrektora lecznictwa wojewódzkiego (dawną funkcją lekarza wojewódzkiego) w którym pisze się, że można pobierać drobne datki na utrzymanie szpitali - natomiast nie należy wymuszać pieniędzy na leki.

Szanowni czytelnicy. Wyobraźmy sobie, że lekarze w szpitalach potraktowali to dosłownie i... I mamy podział na pacjentów dających datki i dających dateczki (no, nie jest to najszybsze określenie - ale oddaje chyba skalę problemu).

Nie od dziś wiadomo i powtarzają to sobie wszyscy na ucho, że od koperty lub "załącznika" zależy traktowanie pacjenta w szpitalach (już słyszę głosy oburzenia ze strony lekarzy i pielęgniarek, którzy pracują z powołania - ale ta część która nie odrzuca "współpracy" z pacjentem rzutuje na ogólną opinię i tworzy taką atmosferę wokół lekarzy).

Nie od dziś wiadomo i powtarzają to sobie wszyscy na ucho, że od koperty lub "załącznika" zależy traktowanie pacjenta w szpitalach (już słyszę głosy oburzenia ze strony lekarzy i pielęgniarek, którzy pracują z powołania - ale ta część która nie odrzuca "współpracy" z pacjentem rzutuje na ogólną opinię i tworzy taką atmosferę wokół lekarzy).

Mamy więc usankcjonowane... łapówkarstwo. Czy tak mamy reformować służbę zdrowia?! A może, nie czekając na wielkie reformy bo ich jakoś nie możemy się doczekać, spróbować znaleźć rozwiązanie trochę prostsze i pomagające przetrwać przynajmniej do końca roku placówkom lecznictwa zamkniętego. Każdy z nas by żyć musi jeść - i obojętne jest czy w domu czy w szpitalu, (w szpitalu je trochę inaczej - dieta). Spróbujmy rozważyć to w naszych zamysłach czy może opłata za wyżywienie nie ulżyłaby kasie szpitala. Wszędzie są ludzie bardziej zażorni i mniej zażadni. Emeryci i renciści lub utrzymujący się z zasiłku płaciliby w takich przypadkach mniej, ludzie mający stałą pracę lub inne stałe dochody placą pełną odpłatność. Nie jest to rozwiązanie doskonałe - nie jest to do przyjęcia na dłuższy okres czasu. Niezbędna jest całkowita zmiana struktury służby zdrowia - ale nim to nastąpi (a czekamy na to już dość długo) - może taka próba pomoże przetrwać szpitalom.

Mieliśmy zamknięte przedszkola, żłobki, biblioteki z powodu braku pieniędzy - ale nie możemy dopuścić do zamknięcia szpitali z powodu braku takich. Zwracam się do naszych czytelników, do administracji ZOZ-ów, do ordynatorów szpitali - czy to jest możliwe? Irena Jedwabaska

MOŻE TO PRAWDA (cd.)

Zabawa odbywała się w oddalonym o jakieś sto metrów od naszego gmachu ośrodka turystycznym. Kilko naszych dzieci - w tym Martynka - zrzęzynowało z udziałem w tańcach. Ja i Wojtek - pielęgniarz zostaliśmy z nimi. Ponieważ nasi podopieczni zachowywali się spokojnie wyszliśmy przed budynek na papierosa. Nie zdążyliśmy nawet zapalić, gdy zaalarmował nas przeraźliwy krzyk dobiegający z okna pokoju Martynki.

Popędziliśmy zobaczyć co się dzieje.

To co zobaczyliśmy napeliło nas autentyczną grozą. Śmiertelnie wystraszona dziewczynka wpatrywała się w Martynkę.

Ona zaś siedziała na łóżku, była zesztywniała, twarz miała wykrzywioną grymasem bólu. Do piersi tuliła czaszkę i - potwierdziły się opowieści jej współlokatorek - mówiła grubym męskim głosem. Co gorsza nie mówiła po polsku. Był to język niewątpliwie słowiański - rozumieliśmy poszczególne słowa, a zwłaszcza przekleństwa. Ale jakie to były przekleństwa! Nawet gdyby to dziecko od urodzenia przebywało w towarzystwie kryminalistów nie poznałoby tego typu nieprawdopodobnych epitetów. Co jakiś czas przestawała przeklinać i już swoim dziecięcym głosem mówiła do czaszki - "Braciszku, kocham cię, braciszku, co ja bym bez ciebie zrobiła". Potem znów zaczynała prowadzić w tym dziwnym języku dialog z kimś dla nas niewidzialnym - mówię dialog, gdyż właśnie takie odnieśliśmy

wrażenie - wyglądało na to, że dziecko z kimś rozmawia.

Po ochłonięciu z pierwszego szoku postanowiliśmy jakoś zapanaować nad sytuacją. Wyurczyliśmy z pokoju dzieciaki - kazaliśmy im pójść po resztę personelu kolonii. Wojtek wyrwał Martynce z rąk jej upiornego "braciszka" - ją zaś usiłował polozyc i owinać kocem. Dziewczynka dostała drgawek. Zaczęła chachać i toczyć z ust gęsta pianę. Wyglądało to podobnie do ataku padaczki. Nadbiegły wszystkie wychowawczynie. Wojtek kazal którejs z nich wezwać pogotowie. Na telefonie mieliśmy na piętze telefon. Martynka uspokoiła się jeszcze przed przyjazdem lekarza. Rozluźniła się, sięgnęła po czaszkę, którą Wojtek położył na stoliku koło łóżka, przyluliła to paskudztwo do twarzy i raptem zasnęła. Anita ostrożnie wyjęła spod policzka dziewczynki upiorną maskotkę i schowała do stojącej po przeciwnej stronie pomieszczenia szafy. Tu muszę zaznaczyć, że podłoga w pokoju skrzypiała potwornie przy każdym kroku, szafa zaś otwierała się z głośnym jękiem.

Staliśmy w milczeniu przy łóżku Martynki. Gdy usłyszeliśmy warkot samochodu zwrociliśmy się wszyscy do okna, pewni, że to karetka pogotowia. Był to jednak czystszy prywatny wóz. Po chwili - ile to mogło trwać, najwyżej pięć sekund - spojrzeliśmy znów na Martynkę. I wtedy pierwszy raz w życiu poczułem, że włosy klasycznie "stają mi dęba". Na poduszce obok głowy Martynki leżał jej z pieką rodem "bra-

ciszek"... Jedno jest pewne - dziecko nie mogło w ciągu tych paru sekund rozwinąć się z koca, wstać, dojeść niesytnie po skrzypiącej podłodze do szafy i wrócić do łóżka.

Lekarz, który za moment przyjechał nie widział kogo ratować - nas czy dziewczynkę. Wziął nas zdaje się za bandę wyjątkowo niebezpiecznych wariatów. Obudzona Martynka zaczęła coś opowiadać o "braciszku" i "wysokim czarnym człowieku". Lekarz postanowił zabrać dziecko do szpitala. My zostaliśmy z głupimi minami i mgłkami w głowach.

Pozostaliśmy z dziećmi. Mówiły, że poprzedni atak Martynki był zupełnie inny. Po prostu - jak już wspominałem - parę słów zrzuconych męskim głosem, jakies przekleństwo.

Położyliśmy dziewcznię spać, a sami zbraliśmy się w "nawiedzonym" pokoju. Chcieliśmy przejrzeć osobiste rzeczy Martynki i spokojnie rozważyć to co się stało. Od biedy wszystko dawało się racjonalnie wytłumaczyć. Z jednym wszak wyjątkiem - jakim cudem zamknięta w szafie czaszka trafiła do rąk Martynki? Myślenie o tym przyprawiało o zawrót głowy. Okazało się, że to nie koniec atrakcji tego miłego wieczoru. Otóż na naszych oczach - w pokoju było sześć osób - ze stołu spada książka. Poleżała chwilę na podłodze, po czym przewędrowała przez pokój i zniknęła pod szafą. Za moment podobnego przejazdu pokonały jakieś stare kapcie.

Mieliśmy autentycznie dosyć. Z obłędem w oczach spojrowaliśmy na współlokatorek

Martyny, a pokój zamknęliśmy i dla pewności opieczętowaliśmy paskiem papieru z pieczątką naszej kierowniczki.

Co robić dalej? Postanowiliśmy udawać sami przed sobą, że nic się nie stało. Myślenie o tym wszystkim groziło obłędem. Atmosfera nadal była gęsta. Zwyczajnie baliśmy się. Dzieciarnia była wręcz permanentnie przerażona. W budynek pojawiło się kilka szczególnie "nawiedzonych" miejsc. Okolice pokoju Martynki, klatka schodowa, jeden odcinek korytarza tuż przy stołówce. Powietrze w tych miejscach było nasyczone smutkiem. Trudno mi to wyrazić słowami. Po prostu czuło się tam ciężar bezdennego nieszczęścia, tragicznej rezygnacji. Właśnie smutek wydaje mi się najlepszym określeniem. Smutek - głęboki i wszzechogarniający. Zdaowało się człowiekowi, że coś go wciąga, wssysa - sam już nie wiem...

Trzeciego dnia po zabraniu Martynki wydarzył się kolejny incydent. W środku dnia raptem rozgrzaliśmy kaloryfer w całym budyнку. Było to dość dziwne. Kto ogrzewa mieszkanie w lipcu? Administracja ośrodka przysłała nam ekipę remontową. Nim fachowcy przybyli kaloryfer ostygł w sposób nietypowy. Nie było mowe, lecz nagłe. Przybyli na miejsce hydraulicy stwierdzili, że jesteśmy niernormalni. Od zimy kotłownia była nieczynna - rozebrane piece pokrywała gruba warstwa pyłu i śmieci. Nikt tam nie urzędował - to pewne.

odn.

HEJ CZADOWCY - ROCK'N' ROLLOWCY!

Kończąc się wakacje, a więc przyspieszamy w rytmie ostrej młodzieżowej muzyki. Już 4.09. (środa) o godz. 18.00 w sali widowiskowej Tczewskiego Domu Kultury (Kołłątaja 9) koncertować będą: "POBIEDA" i "SPÓŁDZIELNIA INWALIDÓW". Godzi się nadmienić, że te dwa zespoły występowały w tym roku na Festiwalu w Jarocinie, a hit "POBIĘDY" z filmu "Wojna domowa" hula w radiowej "Trójce". Bilety do nabycia w przedsprzedaży w TDK.

GAZETA

Telewizyjna

PIĄTEK 23.08

PROGRAM 1

08.00 Dzień dobry
09.00 Wiadomości poranne
09.10 Teleferie
09.40 Kino teleferii: "Nowe przygody He - mana" (9) - serial
10.00 Szkoła dla rodziców
10.25 Janosik (8) - serial TP
11.10 Aktualności Telegazy
17.00 Studio Lato
18.00 Bill Cosby Show - serial
18.25 Raport
18.45 Reflex
19.00 Ekspres gospodarczy
19.15 Dobranoc - Berta
19.30 Wiadomości
20.05 XXVIII Międzynarodowy Festiwal Muzyki - SOPOT'91
21.25 Studio Sport
21.45 XXVIII Międzynarodowy Festiwal Muzyki - SOPOT'91
23.05 Wiadomości wieczorne
23.25 Bill Cosby Show - serial
23.50 BBC World Service

PROGRAM 2

07.55 Powitanie
08.00 CNN - Headline News
08.10 Język angielski (29)
08.35 Mag. Telewizji Śniadaniowej
09.00 Transmisja z obrad Sejmu
16.45 Powitanie
17.00 Studio sport
17.30 Cudowne lata - serial prod.
18.00 - 21.30 Pogromy regionalne
21.30 Panorama dnia
21.45 Nie zawsze musi być kawior (7) - serial prod. niemieckiej
22.45 Sport
22.55 "Obrazy, słowa, dźwięki" - magazyn
23.40 CNN - Headline News
23.55 Noc z anteną 5

SOBOTA 24.08

PROGRAM 1

07.55 Program dnia
08.00 W sobotę rano
08.35 Ziaro
09.00 Wiadomości poranne
09.10 Teleferie: Kacze opowieści
10.25 Na zdrowie
10.45 Herby i rodowody ryckarskie - prog. dok.
11.10 Telewizyjny Koncert Życzeń
11.40 Życie - mag. ekologiczny
12.10 Zielona linia - prog. red. rolnej
12.30 Studio sport - kolarstwo
14.30 Siódemka w Jedyne
15.25 Spadkobiercy Wilhelma Tella - reportaż
15.50 Skarbiec
16.30 Butik
17.00 Studio sport - kolarstwo
17.15 Telexpress
17.35 Studio sport - ME

w pływaniu - Ateny'91 - MŚ w lekkiej atletyce - Tokio'91 - MŚ w kolarstwie - Stuttgart '91
18.55 Z kamerą wśród zwierząt
19.15 Dobranoc - Domel
19.30 Wiadomości
20.05 XXVIII MFM - Sopot'91 - etap II cz. 1
21.25 Sportowa sobota
21.45 XXVIII MFM - Sopot'91 - etap II cz. 2
23.05 Wiadomości wieczorne
23.30 MacGyver (4) - serial USA
00.20 Zakończenie programu

PROGRAM 2

07.25 Grunwald - prog. public.
07.55 Powitanie
08.00 CNN - Headline News
08.10 Kapitan Planeta i planetarium (23) - serial anim.
08.35 Mag. Telewizji Śniadaniowej
09.15 Tygryl - zagraniczny mag. kulturalny
09.45 Mag. Telewizji Śniadaniowej
10.00 CNN - Headline News
10.15 Mag. Telewizji Śniadaniowej
10.40 Bolesne dojrzewanie Adriana Mole'a (5) - serial ang.
11.05 Tacy sami - prog. w języku migowym
11.25 Dookoła świata
11.55 Z wiatrem i pod wiatr - mag. zeglarski
12.25 Ach, Ameryka - dziecko potrafi

13.05 Fajane polskie - reportaż
13.20 Zwierzęta świata
13.55 VI Gdańskie Spotkania Gitarzystów - reportaż
14.25 Ze wszystkich stron
14.55 Program dnia
15.00 Vademecum teatromana - Witkacy w czasie kanikuły
15.30 Pan wzywał, miłordzie? (3) - serial prod. ang.
16.20 Jeszcze wczoraj, jeszcze dziś - fragmenty spektaklu z teatru w Nowym Saezu

17.00 Ekspres reporterów
17.30 Wzroczka lista przebojów Marka Niedzwieckiego
18.00 Program lokalny
18.30 Godzina z K. Kolbergerem
19.30 Galeria 38 milionów - malarstwo Z. Nitki
20.02 cyklu: Cztery kobiety - Carla - film prod. wł.
21.20 Chalais nad Rodanem - reportaż
21.30 Panorama dnia
21.45 Bez znieczulenia
22.00 Aktyści ku czci Bogurodzicy
22.05 Lepiej późno niż wcale - mag.

NIEDZIELA 25.08

PROGRAM 1

07.55 Program dnia
08.00 Kraj za miastem

08.20 Od niedzieli do niedzieli
09.00 Kino teleferii: Wygrana - film prod. austral.
10.30 Przygody roślin (11) - serial
11.00 Notowania, czyli co się opłaca rolnikowi
11.25 Służba zastępcza - prog. publicystyczny
11.50 Telewizyjny Koncert Życzeń - etap II cz. 2
12.20 Studio sport - MŚ w lekkiej atletyce - Tokio'91 - MŚ w kolarstwie - Stuttgart'91
14.10 Telemost - rozmowa z J. Cohenem na temat tzw. "znaków firmowych"
14.45 Pieprz i wanilia
15.25 Telewizjer
15.45 W starym kinie: Malowana zasłona - melodramat USA
17.15 Telexpress
17.30 Studio sport - MŚ w lekkiej atletyce - Tokio'91 MŚ w kolarstwie - Stuttgart'91 ME w pływaniu - Ateny'91

19.00 Wieczorynka - Gumisie
19.30 Wiadomości
20.05 XXVIII MFM - Sopot'91 - Koncert Galowy
20.45 Sportowa niedziela
21.05 XXVIII MFM - Sopot'91 - Koncert Galowy

PROGRAM 2

07.55 Przegląd tygodnia
08.30 Film dla niesłyszących - Malowana zasłona - melodramat USA
09.50 Program dnia
10.00 CNN - Headline News
10.10 Jutro poniedziałek
10.30 Program lokalny
11.00 Biennale weneckie - reportaż
11.50 Zbliżenia, czyli to i owo o filmie

12.30 Express Dimanche
12.45 Gość "Dwójki"
13.00 Polska Kronika Filmowa
13.10 100 pytań do...
13.50 Przecież to znamy - prog. muzyczny
14.10 Przybłicie i kaptury (9) - serial
15.10 Studio sport - Formula 1
15.30 Podróż w czasie i przestrzeni
16.30 Studio sport - grand prix Belgii - Formula 1 MŚ w kolarstwie - Stuttgart'91

17.30 Bliżej świata
18.30 Muzyczna Antena 5 - fortepian i gitara
19.00 Wydarzenie tygodnia
19.30 Galeria "Dwójki" - M. Abakanowicz
20.02 Z cyklu "Cztery kobiety" - Rosa - film prod. wł.
21.30 Panorama dnia
21.45 Człowiek bez ojczyzny - film fab. prod. USA
23.00 Pies czyli kot - prog. St. Tyma
21.30 CNN - Headline News

PONIEDZIAŁEK 26.08

PROGRAM 1

16.55 Aktualności Telegazy
17.00 Studio Lato
17.15 Telexpress
17.30 Bill Cosby Show - serial USA
18.00 Studio sport - MŚ w lekkiej atletyce - Tokio'91
18.45 Studio Lato
19.15 Przygody Bolka i Lolka
19.30 Wiadomości
20.05 Teatr Telewizji - Spektakl na bis Paul Barz "Kolacja na cztery ręce"
21.40 Ring - Rock In Gospel - recital Jole Cure
22.10 Zawsze po 21 - ej
22.55 Wiadomości wieczorne
23.20 Bill Cosby Show - serial
23.45 BBC - World Service

PROGRAM 2

16.45 Powitanie
16.50 Zwierzęta wokół nas
17.15 Studio sport - MŚ w lekkiej atletyce - Tokio'91
18.00 Program lokalny
18.30 Przegląd kronik filmowych
19.00 Ojczyzna - polszczyzna
19.15 Za kierownicą
19.25 Zapraszamy do "Dwójki"
19.30 W podwójnej roli K. Jakowicz - W. A. Mozart - Koncert A - dur 20.00 Solidarni - H. Frąckowiak i jej goście

21.00 Maraton Trzeźwości
21.30 Panorama dnia
21.45 Sport
21.55 Jak car Piotr Ibrahima swatał - film prod. ZSRR
23.30 Studio im. A. Munka "Co to konia obchodzi" - film G. Popowina
00.20 Zakończenie programu

WTOREK 27.08

PROGRAM 1

08.00 Dzień dobry
09.00 Wiadomości poranne
09.10 Teleferie najmłodszych
09.35 Kino teleferii: Przygody misia Ruspina - serial anim.
10.00 To się może przydać
10.25 Kaszanka - film prod. ZSRR
11.30 Aktualności Telegazy
17.00 Studio Lato
17.15 Telexpress
17.30 Bill Cosby Show - serial USA
18.00 Studio sport - MŚ w lekkiej atletyce - Tokio'91

18.45 Studio Lato
18.55 W Sejmie i Senacie
19.15 Dobranoc - Psi żywot
19.30 Wiadomości
20.05 Ziemia obiecana (4 - ost.)
21.00 Telemuzak - mag. muzyki rozrywkowej
21.40 Nagie życie (1) - film dok.
22.40 Wiadomości wieczorne
23.05 Bill Cosby Show - serial USA

23.30 BBC - World Service

PROGRAM 2

07.55 Powitanie
08.00 CNN - Headline News
08.10 Język angielski (30)
08.40 W labiryntach - serial TP
09.35 Mag. Telewizji Śniadaniowej
10.00 CNN - Headline News
16.45 Powitanie
16.50 Archiwum Neptuna
17.15 Studio sport - MŚ w lekkiej atletyce - Tokio'91
18.00 Program lokalny
18.30 Modlitwa wieczorna z Jasnej Góry
18.50 Seans filmowy Młodzi w kinie
19.30 Z ziemi polskiej - Wygnańcy i żołnierze
20.00 Wrocławskie Spotkania - Finis Coronat Opus
20.40 Locos - reportaż z festiwalu teatru ulicznego
21.00 Teatr, czyli świat - Rozmowa z H. Bisą
21.30 Panorama dnia
21.45 Sport
21.55 Penelope - film prod. polskiej
23.25 CNN - Headline News

ŚRODA 28.08

PROGRAM 1

08.00 Dzień dobry
09.00 Wiadomości poranne
09.10 Teleferie: Skatki, skalki - Jura Krakowsko - Czeszochowska
09.35 Kino teleferii - Safari - serial prod. Czecho - Słowackiej
10.00 Przejmienie z pozytywizmu - 10.25 Dynastia - serial USA
11.15 Aktualności Telegazy
17.00 Studio Lato
17.15 Telexpress
17.30 Studio Lato
18.00 Bill Cosby Show - serial USA
18.25 Studio Lato
19.15 Dobranoc
19.30 Wiadomości
20.05 Dynastia - serial USA
20.55 Rozmowa z Rzecznikiem Praw Obywatelskich prof. E. Łętowską

21.10 Kabaret Starszych Panów
22.15 Wiadomości wieczorne
22.35 Nagie życie (2) - film dok. prod. jugosłowiańskiej
23.35 Bill Cosby Show - serial
00.00 BBC - World Service

PROGRAM 2

07.55 Powitanie
08.00 CNN - Headline News
08.10 Mag. Telewizji Śniadaniowej
08.40 W labiryntach - serial TP
09.35 Mag. Telewizji Śniadaniowej
10.00 CNN - Headline News
16.45 Powitanie
17.00 Ekostres - Las i woda
17.30 Cudowne lata - serial USA

18.00 Program lokalny
18.30 M.A.S.H. - serial USA
19.00 Rebusy - teleturniej W. Pjanowskiego
19.30 Sergiusz Prokopiew - W 100 rocznicę urodzin (2)
20.30 Moje książki - R. Terlecki
20.50 Ostatnia kara
21.30 Panorama dnia
21.45 Sport
21.55 Dorastanie (3) - serial TP
22.55 997 - Kronika Krymianina
23.55 CNN - Headline News

CZWARTEK 29.08

PROGRAM 1

08.00 Dzień dobry
09.00 Wiadomości poranne
09.10 Teleferie: Zuzanna i żeglarze - film Czecho - Słowacki
10.10 Po sześćdziesiątę - prog. dla wszystkich
10.30 Elita - serial USA
11.30 Aktualności Telegazy
17.00 Studio Lato
17.15 Telexpress
17.30 Bill Cosby Show - serial USA
18.00 Studio sport - MŚ w lekkiej atletyce - Tokio'91
18.50 Magazyn katolicki
19.15 Dobranoc - Leśni przyjaciele
19.30 Wiadomości
20.05 Elita - serial USA
21.00 Goście A. Zarębskiego
21.20 Pegaz
21.50 Karty historii XX wieku (1) - Historia najnowsza - jaka jest?

22.20 Wiadomości wieczorne
22.40 Rozmowy z Nikodemem
23.15 Bill Cosby Show - serial USA
23.40 BBC - World Service

PROGRAM 2

07.55 Powitanie
08.00 CNN - Headline News
08.10 Teleklinika dr A. Kaspirowskiego
08.40 W labiryntach - serial TP
09.35 Mag. Telewizji Śniadaniowej
10.00 CNN - Headline News
16.45 Giełda - mag. kupców i przemysłowców
17.15 Studio sport - MŚ w lekkiej atletyce - Tokio'91
18.00 Program lokalny
18.30 Pod wspólnym dachem (8) - serial prod. franc.
19.00 Magazyn "102"
19.30 Przechodzenie - film dok.
20.00 Studio sport
21.00 Ekspres reporterów
21.30 Panorama dnia
21.45 Sport
21.55 Kino studyjne "Dwójki" - Strażnik - film fab. prod. ang.

Redakcja nie odpowiada za zmiany w programie.

MULTIMIX

TO SIĘC SKLEPÓW I HURTOWNIA oferująca:

NAJLEPSZĄ ELEKTRONIKĘ DLA CIEBIE

TCZEW, Pl. Wolności 17 tel. 31-20-48
KWIDZYN, ul. Grudziądzka 1
MALBORK, ul. Sienkiewicza 4

SERWIS GWARANCYJNY
I POGWARANCYJNY

BIURO SPÓŁKI
TCZEW, ul. Rybacka 11
tel. 31-39-15, tel./fax 31-39-86

TCZEW • MALBORK • OSTRÓDA • BRANIEWO • GDAŃSK • GDYNIA • OLSZTYN • SŁUPSK • MORĄG • MRĄGOWO • KĘTRZYN
• SŁAWNO • WAŁCZ • PYRZYCE • BARTOSZYCE • CHOJNICE • LIDZBARK • WARMIŃSKI • ILAWA • CZŁUCHÓW • ELBLĄG

PROGRAM TV SAT

PIĄTEK 23.08

MUSIC TELEVISION

07.00 Awake on the Wildside - VJ Rebecca de Ruvo 10.00 The Big Picture 10.30 VJ Paul King 15.00 MTV's Afternoon Mix 17.00 MTV's Coca Cola Report 17.15 MTV News at Night 17.30 MTV's Greatest Hits (m.in. Fleetwood Mac) 18.30 MTV Prime 19.30 Dial MTV 20.00 VJ Ray Cokes 21.30 VJ MTV Raps Countdown 22.30 The Big Picture 23.00 VJ Ray Cokes 23.30 MTV's Coca Cola Report 23.50 MTV News at Night 00.00 MTV's Greatest Hits 01.00 VJ Kristiane Backer 03.00 Night Videos

PRO 7

06.10 Meine drei Söhne - serial 06.30 So ein Affentheater - serial 06.55 Die Waltons - serial 07.45 Sheriff Cade - serial przygod. 08.35 Trick 7 - filmy rys. 09.20 Lassie - serial 09.50 Die Baeren sind los - serial 10.15 Agentur Maxwell 11.10 Sheriff Cade - serial 12.20 Chaos hoch zehn - serial 12.25 Barney Miller - serial kom. 12.50 Detekti mit Herceri 13.40 Perry Mason - serial 14.35 Trick 7 - filmy rys. 15.25 Nachrichten und Wetter 15.35 Schlagzeile: Rufmond - film USA 17.10 Hart aber herzlich - serial sens. 18.00 Nachrichten und Wetter 18.15 Das Wiegenglied vom Broadway - film USA 19.50 Bill Cosby Show 20.15 Warum eigentlich... bringen wir den Chef nicht um? - film USA 22.05 Die Strassen von San Francisco - serial USA 23.00 Die Wiege des Bosen - film fab. 00.30 Nachrichten und Wetter 00.40 M.A.S.H. - serial 01.05 In den Krallen der Gangster - serial 01.30 Hawaii Fuenf Null - serial krym. 03.30 Tote schlafen besser - film angielski 05.05 Naktia, der Indianersheriff - serial przygodowy USA 05.50 Das Geheimnis der blauen Tropfen - serial kom.

RTL PLUS

06.00 RTL Früh - Magazin 08.35 Showladen 09.00 RTL Aktuell 09.20 Holmes & Yojo 09.45 Max und Mpritz 11.00 Showladen 11.25 Die wilde Rose 12.10 Buck Rogers 13.00 RTL Aktuell 13.10 Der Hammer 13.35 California Clan 14.25 Die Springfield Story 15.10 Ruf des Herzens 15.50 RTL Aktuell 15.55 Chips 16.45 Riskant 17.10 Der Preis ist heiss 17.45 Sternaler 17.55 RTL Aktuell 18.00 Die Sieben Millionen Dolar Frau 18.45 RTL Aktuell 19.10 Nordwestdeutsche Klassenloterie 19.15 Benny Hill 19.35 Film fabulany 21.15 Mord ist ihr Hobby 22.10 Anpiff 23.05 RTL Aktuell 23.15 Film fabulany 00.20 Film fabulany 01.40 Im tiefen Tal der Superhexen 02.40 Las uns knuspren Mäuschen 03.55 Film fabulany 05.25 Capitan Power 05.50 Zeichentrickfilm

SAT 1

06.00 Guten Morgen mit SAT 1 08.35 Nachbarn 09.00 SAT 1 BlicK 09.05 General Hospital 09.50 SAT 1 Teleshop 10.05 SAT 1 BlicK 10.10 Ein Duke kommt selten allein 11.05 Die Schone und das Biest 12.00 Programmorschau 12.05 Glueckrad 12.45 Tele - Boerse 13.35 Bingo 14.00 Vorsicht, Kamera! 14.25 General Hospital 15.10 Nachbarn 15.35 SAT 1 Teleshop 15.50 High Chaparral 16.45 Cannon 17.40 SAT 1 BlicK 17.45 Programmorschau 17.50 Drei Maedchen und drei Jungen 18.15 Bingo 18.45 Guten Abend, Deutschland 19.15 Glueckrad 20.00 Der Himmel soll warten - film USA 21.45 SAT 1 BlicK 22.00 Von allen Stunden gehetzt - film angielski 23.45 SAT 1 BlicK 23.50 Schusselloch - Report - film niem. 01.15 SAT 1 Sport 01.45 Programmorschau 01.55 Sendeschluss

SCREENSPORT

08.00 European White Water Rafting Championships, Head to Head 08.30 Wysciag konne 09.00 Rajd motocyklowy 09.30 Sport de France 10.00 US Men's Pro Bowles Choice

Hotels Summer Spring Tour 11.00 Wysciag konne 12.00 Pokaz starych at 13.00 US Open Frisbee Championships z Los Angeles 14.00 Wysciag 15.00 Pilka nozna 16.00 Golf 18.00 Gatorade Challenge 19.00 Gillette World Sport Special 21.00 Skoki konne 20.30 Triathlon, 21.00 GO! - holenderskie sporty motorowe 22.00 Golf 23.00 Boks zawodowy 00.30 Zuzel

SOBOTA 24.08

MUSIC TELEVISION

08.00 VJ Paul King 11.30 MTV's US Top 20 Video Countdown 13.30 XPO 14.00 The Pulse with Switch 14.30 VJ Ray Cokes 17.00 VJ MTV Raps - Fab Five Freddy 18.00 Week in Rock 18.30 The Big Picture 19.00 MTV's Braun Europeen 20.20 21.00 Saturday Night Live - dwie czesci 22.00 Party Zone 00.30 VJ Kristiane Backer 03.00 Night Videos

PRO 7

06.20 Dusty, Dusty - serial przygod. 06.45 Alle meine Lieben - serial 07.05 Geheimnisse des Bilabong - serial dokumentalny 07.55 Capitan Futur - serial 08.20 Papepmoon - serial 08.45 Boubou, Koenig der Tiere - serial rysunkowy 09.40 Abeteuter mit Sindbad 10.05 Ferien mit Papa - kom. ang. 11.40 Bill Cosby Show 12.05 M.A.S.H. - serial 12.30 Ein Engel auf Erden - serial 13.20 Im Reich der wilden Tiere - serial przyrodniczy 14.10 Aufruhr unter Tage - film USA, 15.45 Ein Fremder kam nach Arizona - western 17.10 Trio mit vier Fausten - serial USA 18.00 Nachrichten und Wetter 18.15 Das Geheimnis der Lederhose - film przyrod. 19.50 Bill Cosby Show 20.15 Ashanji - film zwyczajanski 22.15 Die Strassen von San Francisco - serial USA 23.10 Die Weibchen - film niem. 00.30 Nachrichten und Wetter 00.40 Harry's wundersames Strafgericht - komedia USA 01.05 FBI - serial 01.55 Rio Lobo - western USA 03.45 San Francisco Lilly - western USA 05.15 Programmende

RTL PLUS

06.00 Mr T. 06.20 He Man 06.45 Die Jetsons 07.10 Yogi B 07.35 Scooby by Doo 08.00 Li - la - Laune by Doo 08.25 Scooby Doo 08.50 Scooby Doo 09.25 Klack, 10.10 Die Jetsons 10.35 Mr T. 11.00 Die Spezialisten unterwegs 11.50 Insiders 12.35 He Man 13.00 Super Mario Brothers 13.25 Teenage Mutant Hero Turtles 13.50 Street Hawk 14.35 Adam 12 Einsatz in L.A. 14.55 Katts and Dog - Ein Herz und eine Schnauze 15.20 Dalkan 16.10 Der Engel kehrt zurueck 17.00 Der Preis ist heiss 17.45 Wunderbare Jahre 18.10 Immer wenn er Pillen nahm 18.45 RTL Aktuell 19.00 Anpiff 20.15 Film 22.20 Film 23.30 Film 01.10 Film 02.20 Zwei total verurckte Typen 02.50 Capitan Power 05.45 Zeichentrickfilm

SAT 1

07.30 Guten Morgen mit SAT 1 08.30 High Chaparral 09.30 Wirtschaftsforum 10.00 Der Himmel soll warten - film USA 12.00 Programmorschau 12.05 Glueckrad 12.45 Bingo 13.20 Hotel 14.10 Ist ja irre - Agenten auf dem Pulverfass - film ang. 15.45 SAT 1 BlicK 17.45 Programmorschau 17.50 Drei Maedchen und drei Jungen 18.15 Bingo 18.45 SAT 1 BlicK 18.50 Quadrida 19.30 Glueckrad 20.15 Das Blaue Paradies - film USA 21.50 SAT 1 BlicK 22.05 Die Profis 23.00 Maedchen, die nach Muenchen kommen - film niem. 00.30 Schusselloch - Report - film niem. 01.55 Maedchen, die nach Muenchen kommen - film niemicki 03.20 Programmorschau 03.30 Sendeschluss

PONIEDZIALEK 26.08

MUSIC TELEVISION

07.00 Awake on the Wildside - VJ Rebecca de Ruvo 10.00 MTV at the Movies - aktualnosci filmowe

SCREENSPORT

01.30 Walki bokserkie 03.00 Major League Baseball 05.00 Wysciag samochodowe 05.30 Bilard 07.30 Wysciag konne 08.00 Pokaz starych at 09.00 Triathlon 09.30 Gillette World Sport Special 10.00 Tennis 11.00 Wysciag narszadow 12.00 Golf 13.00 USWA Wrestling 14.00 Pilka nozna 15.00 Zuzel 16.00 Powersport 17.00 Kajakarstwo 18.00 Golf - wysciag kolarski dookoła Hesi 20.00 International Amateur Cycling 22.00 Weekend Live US PGA 00.00 Tennis

NIEDZIELA 25.08

MUSIC TELEVISION

08.00 VJ Paul King 11.30 MTV's Braun Europeen Top 20 13.30 XPO 14.00 VJ Ray Cokes 18.00 The Pulse with Switch - magazynowy 18.30 Week in Rock 19.00 MTV's US Top 20 Video Countdown 21.00 120 Minutes - wywiady, koncerty, teledyski 23.00 XPO 23.30 Headbangers Ball 01.30 VJ Kristiane Backer 03.00 Night Videos

PRO 7

06.30 Dusty, Dusty - serial przygodowy USA 06.55 Alle meine Lieben - serial 07.20 Im Reich der wilden Tiere - serial przyrod. 08.05 Papepmoon - serial 08.30 Die Muppet Show - Peter Ustinow 08.55 Freunde im All - serial 09.15 Boubou, Konig der Tiere - serial rys. 09.40 Abeteuter mit Sindbad 10.05 Ferien mit Papa - kom. ang. 11.40 Bill Cosby Show 12.05 M.A.S.H. - serial 12.30 Ein Engel auf Erden - serial 13.20 Im Reich der wilden Tiere - serial przyrodniczy 14.10 Aufruhr unter Tage - film USA, 15.45 Ein Fremder kam nach Arizona - western 17.10 Trio mit vier Fausten - serial USA 18.00 Nachrichten und Wetter 18.15 Das Geheimnis der Lederhose - film przyrod. 19.50 Bill Cosby Show 20.15 Ashanji - film zwyczajanski 22.15 Die Strassen von San Francisco - serial USA 23.10 Die Weibchen - film niem. 00.30 Nachrichten und Wetter 00.40 Harry's wundersames Strafgericht - komedia USA 01.05 FBI - serial 01.55 Rio Lobo - western USA 03.45 San Francisco Lilly - western USA 05.15 Programmende

RTL PLUS

06.00 Mr T. 06.20 He Man 06.45 Die Jetsons 07.10 Yogi B 07.35 Scooby by Doo 08.00 Li - la - Laune by Doo 08.25 Scooby Doo 08.50 Scooby Doo 09.25 Klack, 10.10 Die Jetsons 10.35 Mr T. 11.00 Die Spezialisten unterwegs 11.50 Insiders 12.35 He Man 13.00 Super Mario Brothers 13.25 Teenage Mutant Hero Turtles 13.50 Street Hawk 14.35 Adam 12 Einsatz in L.A. 14.55 Katts and Dog - Ein Herz und eine Schnauze 15.20 Dalkan 16.10 Der Engel kehrt zurueck 17.00 Der Preis ist heiss 17.45 Wunderbare Jahre 18.10 Immer wenn er Pillen nahm 18.45 RTL Aktuell 19.00 Anpiff 20.15 Film 22.20 Film 23.30 Film 01.10 Film 02.20 Zwei total verurckte Typen 02.50 Capitan Power 05.45 Zeichentrickfilm

SAT 1

07.25 Programmafeln 07.30 Kopchen, Kopchen 07.55 Drei Maedchen und drei Jungen 09.30 Ist ja irre - Agenten auf dem Pulverfass - film angielski 10.00 Automobil 10.30 Zauber der Berge 10.55 So gesehen 11.00 Programmorschau 14.05 Auf Videosehen 14.30 SAT 1 Sport 17.10 Die sieben glorreichen Gladiatoren - film woski 18.45 SAT 1 BlicK 22.00 Talk im Turn 23.15 Mad Max - australijski film sens. 00.50 Programmorschau 01.00 Sendeschluss

SCREENSPORT

01.30 Go! - holenderskie sporty motorowe 02.30 Gillette World Sport Special 03.00 Boks zawodowy 04.30 Motor Sport 05.30 Wysciag konne 06.30 Tennis 08.00 Gatorade Challenge 09.00 Wysciag samochodow 09.30 Jezdztwo 10.00 Wysciag 11.00 Formula 3000 12.00 Kajakarstwo 13.00 Pro Surfing Tour 13.30 Skutery wodne 14.00 Rugby 15.00 Tennis 16.30 Sporty motorowe 17.00 Wysciag samochodowe 18.00 Golf 20.00 Tennis 22.00 Golf 00.00 Zawody kregarskie 01.00 Motor Sport Nascar 02.00 Zakonczenie

01.30 Go! - holenderskie sporty motorowe 02.30 Gillette World Sport Special 03.00 Boks zawodowy 04.30 Motor Sport 05.30 Wysciag konne 06.30 Tennis 08.00 Gatorade Challenge 09.00 Wysciag samochodow 09.30 Jezdztwo 10.00 Wysciag 11.00 Formula 3000 12.00 Kajakarstwo 13.00 Pro Surfing Tour 13.30 Skutery wodne 14.00 Rugby 15.00 Tennis 16.30 Sporty motorowe 17.00 Wysciag samochodowe 18.00 Golf 20.00 Tennis 22.00 Golf 00.00 Zawody kregarskie 01.00 Motor Sport Nascar 02.00 Zakonczenie

MUSIC TELEVISION

07.00 Awake on the Wildside - VJ Rebecca de Ruvo 10.00 MTV at the Movies - aktualnosci filmowe

10.30 VJ Paul King 15.00 MTV Afternoon Mix 17.00 MTV Coca Cola Report 17.15 MTV News at Night 17.30 MTV Greatest Hits 18.30 MTV Prime 19.30 Dial MTV 20.00 VJ Ray Cokes 22.30 MTV at the Movies 23.00 VJ Ray Cokes 23.30 MTV Coca Cola Report 23.45 MTV News at Night 00.00 MTV Greatest Hits 01.00 VJ Kristiane Backer 03.00 Night Videos

PRO 7

06.15 Meine drei Söhne - serial 06.40 So ein Affentheater - serial USA 07.05 Agentur Maxwell - serial 07.50 Sheriff Cade - serial przygodowy 08.40 Niklaas, ein Junge aus Flandern - serial rys. 09.05 Abeteuter mit Sindbad - serial 09.30 Richmond Hill - serial 10.20 Der Magier - serial 11.15 Sheriff Cade - serial przygod. 12.05 Ein Grieche erobert Chicago - kom. 12.30 Bill Cosby Show 12.55 Hart aber herzlich - serial 13.45 Das Geheimnis der Lederhose - film przygodowy 15.15 Freunde im All - serial rysunkowy 15.40 Capitan Futur - serial 16.05 Nachrichten und Wetter 16.15 Der Junge vom anderen Stern - serial komedowy 17.05 Chaos hoch zehn - serial komedowy 17.30 Nachrichten und Wetter 17.45 Die Strassen von San Francisco - serial USA 18.35 Trick 7 - filmy rys. 20.15 Sein gefahrlichster - film krym. 22.00 Insect - humor - serial USA 23.35 Staryk & Hutch - serial 00.25 Nachrichten und Wetter 00.35 Fahr zur Holle, Liebling - film krym. USA 02.00 Hitchhiker - serial przyg. 02.35 Ein Fremder kam nach Arizona - western USA 03.50 Programmende

RTL PLUS

06.00 RTL Früh - Magazin 08.35 Showladen 09.00 RTL Aktuell 09.05 Holmes & Yojo 09.30 Huckleberry Hound, der einsame Cowboy 11.00 Showladen 11.35 Die wilde Rose 12.10 Buck Rogers 13.00 RTL Aktuell 13.10 Der Hammer 13.35 California Clan 14.25 Die Springfield Story 15.10 Ruf des Herzens 15.50 RTL Aktuell 15.55 Chips 16.45 Riskant 17.10 Der Preis ist heiss 17.45 Sternaler 17.55 RTL Aktuell 18.00 Die Sieben Millionen Dolar Frau 18.45 RTL Aktuell 19.20 Film 23.10 10 vor 11 23.35 RTL Aktuell 23.45 Playboy Late Night 00.35 Film 02.05 Programmenschluss

SAT 1

06.00 Guten Morgen mit SAT 1 08.35 Nachbarn 09.00 SAT 1 BlicK 09.05 General Hospital 09.50 SAT 1 Teleshop 10.05 SAT 1 BlicK 10.10 Die grosse Sause - film niem. ang. 12.00 Programmorschau 12.05 Glueckrad 12.45 Tele - Boerse 13.35 Auf Maerchenland 14.25 General Hospital 15.10 Nachbarn 15.35 SAT 1 Teleshop 15.50 Daniel Boone 16.45 Cagney & Laocy 17.40 SAT 1 BlicK 17.45 Programmorschau 17.50 Drei Maedchen und drei Jungen 18.15 Bingo 18.45 Guten Abend, Deutschland 19.15 Glueckrad 20.00 Trapper John MD 20.55 SAT 1 BlicK 21.10 Film 22.35 Cagney & Laocy 20.55 So gesehen 00.30 Trapper John MD 01.20 Programmorschau 01.30 Sendeschluss

WTOREK 27.08

MUSIC TELEVISION

07.00 Awake on the Wildside - Rebecca de Ruvo 10.00 MTV at the Movies 10.30 VJ Paul King 15.00 MTV Afternoon Mix 17.00 MTV Coca Cola Report 17.15 MTV News at Night 17.30 MTV Greatest Hits, 18.30 MTV Prime 19.30 Dial MTV 20.00 VJ Ray Cokes 22.30 MTV at the Movies 23.00 VJ Ray Cokes 23.30 MTV Coca Cola Report 23.45 MTV News at Night 00.00 MTV Greatest Hits 01.00 VJ Kristiane Backer 03.00 Night Videos

PRO 7

05.45 Meine drei Söhne - serial 06.10 Me and the Chimp - serial USA 06.35 Richmond Hill - serial 07.20 Sheriff Cade - serial 08.10 Trick 7 - filmy rys. 09.00 Der Junge vom anderen Stern - serial 09.50 Shane - serial 10.40 Sheriff Cade - serial przyg. 11.30 Chaos hoch zehn - serial 11.55 Harry's wundersames Strafgericht - kom. USA 12.20 Der Magier 13.10 Komant - film swajc. 15.10 Trick 7 - serial rys. 16.00 Nachrichten und Wetter 16.10 Planet der Affen - serial sf. 17.05 chaos hoch zehn 17.30 Nachrichten und Wetter 17.45 Tennis, Schlager und Kanonen - serial krym. 18.35 Trick 7 - parodia

RTL PLUS

06.00 RTL Früh Magazin 08.35 Showladen 09.00 RTL Aktuell 09.15 Holmes & Yojo 09.40 Aufruhr im Schlaraffenland 11.00 Showladen 11.30 Die wilde Rose 12.10 Buck Rogers 13.00 RTL Aktuell 13.10 Der Hammer 13.35 California Clan 14.25 Die Springfield Story 15.10 Ruf des Herzens 15.52 RTL Aktuell 15.55 Chips 16.45 Riskant 17.10 Der Preis ist heiss 17.45 Sternaler 17.55 RTL Aktuell 18.00 Die Sieben Millionen Dolar Frau 18.45 RTL Aktuell 19.20 Codename: Fofire 20.15 Was macht Papa denn in Italien 22.00 Stern TV 22.35 Chefartz

rys. 20.15 Der gradenlose Ritt - western USA 21.45 Nachrichten und Wetter 21.40 Raffica - Tiger der Wueste - film przygod. 23.05 Einstweilige Verneueung - kabare satyryczny 23.35 FBI - serial krym. 00.45 Nachrichten und Wetter 00.55 Die Welbchen - film krym. 02.10 Unwahrscheinliche Geschichten - serial sf. USA 02.35 Sein gefahrlichster Auftrag - film krym. USA 04.05 San Francisco Lilly - western USA 05.35 Zakonczenie programu

RTL PLUS

06.00 RTL Früh - Magazin 08.35 Showladen 09.00 RTL Aktuell 09.20 Holmes & Yojo 09.45 Die Heizenelmannchen 11.00 Showladen 11.35 Die wilde Rose 12.10 Buck Rogers 13.00 RTL Aktuell 13.10 Der Hammer 13.35 California Clan 14.25 Die Springfield Story 15.10 Ruf des Herzens 15.52 RTL Aktuell 15.55 Chips 16.45 Riskant 17.10 Der Preis ist heiss 17.45 Riskant 17.55 RTL Aktuell 18.00 Die Sieben Millionen Dolar Frau 18.45 RTL Aktuell 19.20 Knight Rider 20.15 Film 22.00 Explosiv 22.50 Capital News 23.40 RTL Aktuell 23.50 Film 00.35 Catch up 02.10 Programmenschluss

SAT 1

06.00 Guten morgen mit SAT 1 08.35 Nachbarn 09.00 SAT 1 BlicK 09.05 General Hospital 09.50 SAT 1 Teleshop 10.05 SAT 1 BlicK 10.10 Die drei Dorfbewohner - film 12.00 Programmorschau 12.05 Glueckrad 12.45 Tele - Boerse 13.35 Bingo 14.00 Police Akademy 14.25 General Hospital 15.10 Nachbarn 15.35 SAT 1 Teleshop 15.50 Bonanza 16.45 Feste Feiern 17.40 SAT 1 BlicK 17.45 Programmorschau 17.50 Drei Maedchen und drei Jungen 18.15 Bingo 18.45 guten Abend, Deutschland 19.15 Glueckrad 20.00 MacGyver 20.55 SAT 1 BlicK 21.00 Die Kadetten von Bunker Hill - film USA 23.10 Spiegel TV 23.40 SAT 1 BlicK 23.55 Auf der Flucht 00.45 MacGyver 01.35 Programmorschau 01.45 Sendeschluss

SRODA 28.08

MUSIC TELEVISION

07.00 Awake on the Wildside - Rebecca de Ruvo 10.00 MTV at the Movies 10.30 VJ Paul King 15.00 MTV's Afternoon Mix 17.00 MTV's Report Coca - Coli 17.15 MTV News at Night 17.30 MTV's Greatest Hits 18.30 MTV Prime 19.30 Dial MTV 20.00 VJ Ray Cokes 22.30 MTV at the Movies 23.00 VJ Ray Cokes 23.30 Report Coca - Coli 23.45 MTV News at Night 00.00 MTV's Greatest Hits 01.00 VJ Kristiane Backer 03.00 Night Video

PRO 7

06.00 Meine drei Soenne - serial 06.20 So ein Affentheater - serial USA 06.45 Shane - western USA 07.35 Sheriff Cade - serial przygod. 08.20 Trick 7 - serial rys. 09.00 Planet der Affen - serial sf. 09.55 Das Haus am Eaton Place - serial ang. 10.45 Sheriff Cade - serial przygod. 11.30 Chaos hoch zehn - serial 11.55 Ein Grieche erobert Chicago - serial USA 12.20 Tennis, Schlager und Kanonen - parodia krym. 13.10 Engel auf heissem Pflaster - kom. USA 14.55 Trick 7 - serial rys. 15.45 Nachrichten und Wetter 16.00 Lassie - serial USA 16.35 Mein Freund Ben - serial USA 17.05 Chaos hoch zehn - serial 17.30 Nachrichten und Wetter 17.45 Agentin mit Herz - serial krym. 18.35 Trick 7 - serial rys. 20.15 Heute blau und morgen blau - kom. 21.55 Spenser - serial krym. 22.45 Nachrichten und Wetter 23.00 Der letzte Tango in Paris - film fab. 01.05 Staryk & Hutch - serial 01.50 Der gradenlose Ritt - western USA 03.10 Hitchhiker - serial gryz 03.45 Raffica - Tiger der Wueste - film przygod. 05.05 Zakonczenie programu

RTL PLUS

06.00 RTL Früh Magazin 08.35 Showladen 09.00 RTL Aktuell 09.15 Film 11.30 Showladen 11.25 Die wilde Rose 12.10 Buck Rogers 13.00 RTL Aktuell 13.10 Der Hammer 13.35 California Clan 14.25 Die Springfield Story 15.10 Ruf des Herzens 15.52 RTL Aktuell 15.55 Chips 16.45 Riskant 17.10 Der Preis ist heiss 17.45 Sternaler 17.55 RTL Aktuell 18.00 Die Sieben Millionen Dolar Frau 18.45 RTL Aktuell 19.20 11. Jump Street - Tatort Klassenzimmer 20.15 Film 21.50 RTL Aktuell 22.00 Film 23.20 RTL Aktuell 23.30 Film 13.05 Catch up 13.40 Programmenschluss

SAT 1

06.00 Guten Morgen mit SAT 1 08.35 Nachbarn 09.00 SAT 1 BlicK 09.05 General Hospital 09.50 SAT 1 Teleshop 10.05 SAT 1 BlicK 10.10 Alles tanzt nach meiner Pfeife - film fab. 12.00 Programmorschau 12.05 Glueckrad 12.45 Tele - Boerse 13.35 Bingo 14.00 Thundercats - Die starken Kaezefuers dem All 14.25 General Hospital 15.10 Nachbarn 15.35 SAT 1 Teleshop 15.50 Ein Duke kommt selten allein 16.45 Make-up und Pistolen 17.40 SAT 1 BlicK 17.45 Programmorschau 17.50 Drei Maedchen und drei Jungen 18.15 Bingo 18.45 Guten Abend, Deutschland 19.15 Glueckrad 20.00 Die Schone und das Biest 20.55 SAT 1 BlicK 21.00 James Bond 007 - film USA 23.15 SAT 1 BlicK 23.30 Das Maedchen Julius - film woski 01.00 Make-up und Pistolen 01.50 Programmorschau 02.00 Sendeschluss

Westphal 23.25 RTL Aktuell 23.35 Der Schutzensel von New York 00.25 Chefartz Dr Westphal 01.15 Catch up 01.50 Programmenschluss

SAT 1

06.00 Guten Morgen mit SAT 1 08.35 Nachbarn 09.00 SAT 1 BlicK 09.05 General Hospital 09.45 SAT 1 Teleshop 10.00 SAT 1 BlicK 10.05 Die Kadetten von Bunker Hill - film USA 12.05 Glueckrad 12.45 Tele - Boerse 13.35 Bingo 14.00 Ollies total verurckte Farm 14.25 General Hospital 15.10 Nachbarn 15.35 SAT 1 Teleshop 15.50 Kung Fu 16.45 Stingray 17.40 SAT 1 BlicK 17.45 Programmorschau 17.50 Drei Maedchen und drei Jungen 18.15 Bingo 18.45 Guten Abend, Deutschland 19.15 Glueckrad 20.00 Hunter 20.55 SAT 1 BlicK 21.00 Alles tanzt nach meiner Pfeife - film fab. 22.25 SAT 1 BlicK 22.40 Hallo Berlin 23.05 Eibes dem Fluchs 23.55 Stunde der Filmemacher 00.10 hunter 01.00 SAT 1 Sport 01.30 Programmorschau 01.40 Sendeschluss

CZWARTEK 29.08

MUSIC TELEVISION

07.00 Awake on the Wildside - Rebecca de Ruvo 10.00 MTV at the Movies 10.30 VJ Paul King 15.00 MTV's Afternoon Mix 17.00 MTV News at Night 17.30 MTV's Greatest Hits 18.30 MTV Prime 19.30 Dial MTV 20.00 VJ Ray Cokes 22.30 MTV at the Movies 23.00 VJ Ray Cokes 23.30 Report Coca - Coli 23.45 MTV News at Night 00.00 MTV's Greatest Hits 01.00 VJ Kristiane Backer 03.00 Night Video

PRO 7

06.25 Meine drei Soenne - serial 06.50 So ein Affentheater - serial USA 07.15 Das Haus am Eaton Place - serial ang. 08.00 Sheriff Cade - serial przygod. 08.45 Trick 7 - serial rys. 09.25 Lassie - serial 09.55 Mein Freund Ben - serial 11.10 Sheriff Cade - serial przygod. 11.55 Chaos hoch zehn - serial 12.20 Zakaska z truzajcz - serial kom. 12.45 Agentin mit Herz - serial krym. 13.35 Heute blau und morgen blau - kom. niem. 15.10 Trick 7 - serial rys. 16.00 Nachrichten und Wetter 16.15 Lassie - serial 16.40 Die Baeren sind los - serial 17.10 Chaos hoch zehn - serial 17.35 Nachrichten und Wetter 17.50 Detekti mit Herceri - parodia krym. 18.35 Trick 7 - serial rys. 20.15 Ein Fall fuer Harper - film krym. USA 22.20 Hawaii Fuenf Null - serial krym. 23.10 Hexenkessel 01.00 Nachrichten und Wetter 01.10 Spenser - serial krym. 02.00 Derletzte Tango in Paris - film fab. 04.05 Unwahrscheinliche Geschichten - serial sf. 04.30 Gegen das Gesetz - western USA 05.50 Zakonczenie programu

RTL PLUS

06.00 RTL Früh Magazin 08.35 Showladen 09.00 RTL Aktuell 09.15 Film 11.30 Showladen 11.25 Die wilde Rose 12.10 Buck Rogers 13.00 RTL Aktuell 13.10 Der Hammer 13.35 California Clan 14.25 Die Springfield Story 15.10 Ruf des Herzens 15.52 RTL Aktuell 15.55 Chips 16.45 Riskant 17.10 Der Preis ist heiss 17.45 Sternaler 17.55 RTL Aktuell 18.00 Die Sieben Millionen Dolar Frau 18.45 RTL Aktuell

OGŁOSZENIA DROBNE

NIERUCHOMOŚCI

Sprzedam dom jednorodzinny w stanie surowym. Kwizdyn, tel. (0555) 48-02.

Sprzedam dom wolnostojący. Wiadomość w redakcji "KK". Tel. (0555) 30-59.

Okazjnie sprzedam działkę budowlaną z rozpoczętą budową (stan zeroowy). Kwizdyn, ul. Chopina 25/2.

Sprzedam działkę budowlaną. Starogard Gd. tel. 228-77.

Sprzedam działkę budowlaną pow. 360 m² oraz pianino "Legnica". Starogard Gd. tel. 224-70.

Sprzedam działkę budowlaną 674 m². Kiszczewo gm. Zblewo. Męczkowski Leon.

Wynajmę dom lub mieszkanie w Starogardzie Gd. - garaż. Tel. 228-72.

Działkę budowlaną 1400 m² wraz z domem mieszkalno - gospodarczym w Żabnie zamieniam na mieszkanie własnościowe 3 - pokojowe - Starogard Gd., wiadomość tel. 233-40.

Sprzedam działkę budowlaną (handlową) 1125 m² oraz 1-2 ha ziemi w tym obiekt 740 m² nadający się na magazyn przy szosie Zblewskiej 34 w Starogardzie Gd. Tel. 251-04 po godz. 20.00.

Sprzedam dom jednorodzinny wraz z działką o pow. 800 m². Starogard Gd. ul. Kodowska 31.

Agencja poszukuje mieszkań i lokali handlowych do wynajęcia, zamieni mieszkania w Gdańsku na Starogard, oferuje działki budowlane i ziemniaczne. "Hanpol" Os. -60 - Lecia 14, tel. 289-21 w godz. 8.00 - 16.00.

Sprzedam gospodarstwo rolne o pow. 6,75 ha położone we wsi Rywałd 38 (gm. Starogard).

Sprzedam nowy dom oraz dwa pawilony handlowe nowe wraz z wyposażeniem. Starogard Gd. Os. Przylesie 10, tel. 283-16.

Firma wynajmie na terenie Starogardu Gd. 3 pokoje z łazienką i telefonem. Pokoje mogą być nieumeblowane. Oferty składać - Starogard Gd. tel. 250-11, wew. 12 - 10 do godz. 15.00.

Mam pomieszczenie 100 m² przydatne na handel - hurtownie - produk-

cje, przystąpię do spółki. Tel.(069) 31-23-87 od 10.00 do 17.00.

Wydzierżawię na cele mieszkalno - usługowe, składowe, biurowe - pomieszczenie 70 m² (ogrzewanie gazowe). Tel. (069) 31-61-62.

Sprzedam 6 ha ziemi nadający się na sadownictwo i ogrodnictwo na tracie Tczew - Skarszewy przy szosie. Wiadomość: Rukosin Nr 7.

Mieszkanie M-3 sprzedam. tel. (069) 31-56-39, (cena wyjściowa 4,5 mln zł. za m²).

Sprzedam działkę ogrodniczą na Czyżykowie wiadomość, tel. (069) 31-34-47 (po 16.00).

Sprzedam pawilon handlowy 35 m² nowo. Lewandowski Jan, Kolonia Ostrowicka 83-135.

Sprzedam garaż w Tczewie przy ul. Grunwaldzkiej, wiadomość: po godz. 15.00, tel. (069) 31-49-50.

Dom w stanie surowym sprzedam, w rozliczeniu może być mieszkanie. Tel. (069) 31-11-42.

Kupię działkę 0,5-1 ha w okolicach Tczewa, Tczew, Baldowska 39.

Sprzedam działkę ogrodniczą, cena wyjściowa sześć milionów. Tel. (069) 31-62-35 (po 16.00).

Sprzedam dom nowy z wygodami i zabudowania gospodarcze duże nadające się na każdą działalność. Skrzypkowski Jerzy, Wielgłowy gmina Subkowy.

Kupię mieszkanie w nowym budownictwie typu M-3 lub M-2. Tel. (069) 31-11-09.

Sprzedam dom z możliwością działalności usługowej, Tczew, Kościelna 5. Tel.(069) 31-59-32. Tczew, dwupokojowe 37 m² ul. Saperska 6c/11 zamieniam na Trójmiasło.

Sprzedam lokal użytkowy o łącznej powierzchni około 30 m² na Czyżykowie (z przeznaczeniem np. na sklep). Chmielewski Andrzej, ul. Jedności Narodu 21b/7 Tczew.

Posiadam 3 ha ziemi położonej w Tczewie przy drodze E 1. Możliwość budowy (sła). Oczekuje propozycji. Tel. grzezc. (069) 31-68-68 po godz. 19.00.

Sprzedam mieszkanie własnościowe 26,6 m² M-2. Tczew, ul. Akacja 3c/7.

Odnajmę kawalerkę - centrum Malborka. Wiadomość w redakcji "NM" tel (055) 35-86.

Wynajmę M-3 na 2 lata. Tel. (069) 31-66-28

Sprzedam sklep przemysłowy - spożywczy przy ul. Mickiewicza 26, Malbork. W godz. 10.00 - 18.00 (były hotel "Nogat").

MOTORYZACYJNE

Sprzedam części do syreny, tel. (069) 31-42-70.

Fiat 126p 1984 r. Tczew, ul. Rutkowskiego 57g/1.

Fiat 126p 1989 r. sprzedam, tel. 35-29-73 Gniewno.

Sprzedam V-Yagena Goula - tauro. Tel. (069) 31-66-50.

Sprzedam motorower JAWA (tanio) tel. (069) 31-30-46 po 19.00.

Sprzedam 4 koła do BMW (165 SR 13). Tel. (069) 31-36-77.

Motorower Ogar 1990 r. (3,5 mln zł) oraz opony 155 x 13 sprzedam. Tczew, ul. Orzeszkowej 1/6.

Sprzedam części i podzespoły do samochodu Wartburg (nowe) po godz. 18.00. Eugeniusz Irla, Tczew, ul. Sportowa 5.

Sprzedam motorower "Simson" stan bardzo dobry. Tel. 246-72. Starogard Gd.

Sprzedam Fiata 126 p, 1981. Starogard Gd. ul. Kopernika 32/D/23. Tel. grzezc. 281-51.

Sprzedam "Kamaz" Lubichowo, ul. Słoneczna 21c.

Sprzedam "Stara" IV 28 Os. Kopernika 2/11 Starogard Gd. Tel. 252-74.

Sprzedam przyczepę 10 ton wywrotkę. Starogard Gd. tel. 253-84.

Mercedes 190 E koniec 1983 r. Zespół jezdny przyczepny 4 koł. z ham. - sprzedam. Kwizdyn, tel. (0555) 28-63.

Sprzedam bardzo tanio nową karoserię firmy "Canon" PC 11, Malbork, Pl. Stowiański 17/13 (od 8.00 do 15.00). Tel. (055) 23-56.

SPRZEDAŻ

Sprzedam telewizory kolorowe używane "Sanyo" 45 cm, "Wega" 57

cm. Tel. (069) 31-23-80

Sprzedam tokarkę do metalu cena - 15.000.000 zł. oraz tokarkę do drzewa cena 3.000.000 zł. silnik WSK - nowy 175 poj. cena - 2.000.000 zł. motocykl WFM przebieg 7000 cena - 2.500.000 zł. Wiadomość: Tczew, ul. Spółdzielcza 45.

Sprzedam eternit taniej jak w G3. Wolik Franciszek, Wielka Słonica / k Subkowy.

Sprzedam łódź plastikową, tel. (069) 31-69-84.

Sprzedam telewizor kolorowy "Saba" (RFN) oraz adaptery "Sony" i "Akai". Chmielewski Andrzej, Tczew, ul. J. Narodu 21b/7.

Sprzedam motorynkę i telewizor przenośny (czarnobiał). Tel.(069) 31-03-29 po godz. 16.00

Sprzedam wózek głęboki - spacerówka (granat) i chodzik dziecięcy. Ceny do uzgodnienia. Wiadomość Tczew, tel. (069) 31-42-22 po 18.00.

Sprzedam sypialnię - białą. Tczew, ul. Dygasińskiego 5.

Okazjnie sprzedam piec CO 1,5; 1,8; 2,0; 5,0 metra sześciennego energooszczędnie na wszelki opał. Starogard Gd. ul. Skońska (koło POM-u).

Sprzedam eternit "Niska fala". Tel. 256-22 Starogard.

Sprzedam tani cement i wapno z dowozem. Tel. 258-39 Starogard.

Kocięta perskie sprzedam. Kwizdyn, tel.(0555) 27-81.

Materiał "ARIZONA" 1,60 szerokość, cena 10.000 zł. sprzedam. Kwizdyn, tel.(0555) 27-81.

Sprzedam ATARI 130 XE - Turbo ZOO! z magnetofonem XCIZ, z programowaniem - monitor zielony. Wiadomość: Kwizdyn, tel. (0555) 20-61.

PRACA

Przyjmę do pracy w szafalni emerytkę 1/2 etatu, tel. (069) 31-02-38.

Przyjmę panią do prowadzenia domu, tel. (069) 31-02-38.

Sklep zielarski zatrudni technika farmacji lub osobę ze znajomością zielarstwa, tel. 31-10-68 Tczew.

Przyjmę chałupnictwo lub pracę dozwoloną po południu. Tczew, ul. Kniewskiego 16.

Towarzystwo Ubezpieczeniowo - reasekuracyjne "Polisa" Agencja w Tczewie poszukuje operatywnych i przedsiębiorczych kandydatów na pośredników ubezpieczeniowych,

których zatrudni na umowę - zlecenie za atrakcyjnym wynagrodzeniem prowizyjnym. Kandydaci proszeni są o zgłaszanie się w siedzibie agencji w Tczewie, ul. Jagiellońska 55 budynek "Unimoru" I piętro, pokój 216, tel. (069) 33-94-52.

Firma budowlana zatrudni wykwalifikowanych pracowników w zawodach: - murarz - tynkarz, pomocnik murarza. Wynagrodzenie atrakcyjne. Kontakt: Gdańsk, tel. (058) 47-62-34 w godz. 8.00 - 15.00, Tczew, ul. Wł. Jurga 19A/3 godz. 17.00 - 19.00

Kierowca kat. "B" - paszport, język niemiecki podjęmie pracę. Górna 19/5 Kwizdyn, tel. (0555) 41-86.

RÓŻNE

Bramy, kraty i inne usługi ślusarsko - spawalnicze. Tczew, (069) 31-59-50.

Zaopekuję się dzieckiem przedszkolnym, tel. (069) 31-15-36.

Biuro Towarzystwo - Matrymonialne "KONTAKT" pomaga samotnym. Atrakcyjne oferty Panów czekają na Panie. Adres: Tczew 2, skrytka 60.

W sklepie przy ul. Niepodległości 1 w Tczewie kupisz papier pakowy oraz torby handlowe 3, 4, 5, 6.

Koparko - spycharka "Białorus" ciągnik z przyczepami do prac różnych wynajmę, tel. (069) 31-46-26.

Unieważnia się leg. zniżkową nr

19/90 z dnia 14.03.90 wystawioną przez ZSB Tczew.

Poszukuję pilnie wózka inwalidzkiego (za niewielką opłatą) dla dziecka obłożnie chorego (4 letniego). Tczew, tel. (069) 31-00-60

Reklamy - Ogłoszenia do dzienników i tygodników krajowych i zagranicznych przyjmuje Agencja "HANPOL". Uwaga - zatrudniamy akwizytorów wydawców i reklam - atrakcyjne wynagrodzenia. Starogard Gd. Os. 60 - Lecia 14. Tel. 289-21 w godz. 8.00 - 16.00.

Przeplętywane grzejniki wody firmy "ATMOR" na 220 V o mocy 3 kW i 5 kW w cenie 1.980.000 zł. Sklep firmowy GPTU "Kortech", Starogard Gd. Al. Wojska Polskiego 23.

Poszukuję garażu do wynajęcia (Osiedle Garnuszewskiego). Wiadomość, tel. (069) 31-53-79 po 20.00.

Malowanie, tapetowanie, żaluzje. Górna 19/5, tel. (0555) 41-86 Kwizdyn.

Uzdrowianie, usługi radiestezyjne poleca L.W. Kwizdyn, ul. Bat. Chłopskich 42/6/12, tel. (0555) 23-94.

Język angielski - nauka (kursy, korepetycje) tłumaczenia. Malbork, tel. (055) 23-56.

Kurs języka niemieckiego - szybko, tanio, skutecznie. Zajęcia prowadzi doświadczony lektor pan Henryk Lemka. Zapisy i informacje do 30.08.91 r. przyjmują sekretariat Domu Kultury Kolejarza w Tczewie, ul. 1 Maja 4.

AGROMA Malbork Al. Wojska Polskiego 90 A
Tel. 33-01. 33-02. 31-85

*oferuje do sprzedaży
po atrakcyjnych cenach*

**cement workowany, wapno workowane
i gw ołdzie budowlane**

Większe zamówienia realizujemy własnym transportem

Zapraszamy w godz. od 7.00 - 15.00

CZERWINSKI i ZALEWSKI
SKLEP BUDOWLANY

w Malborku
ul. Kościuszki 44 (w piwniczce)
tel. (055) 28-51 nr CB 68-22

ZAPRASZA CODZIENNIE w godz. 9.00 - 16.30
FIRMY, ZAOPATRZENIOWCÓW oraz OSOBY INDYWIDUALNE

O F E R U J E

- szeroką gamę płytke „OPOCZNO” z importu i inne
- sanitariaty, baterie, boazerie, parkiety
- oraz wszelkie materiały budowlane na zamówienie

HURT I DETAL

- emulsja - gwarantowana jakość już od 10 tys. zł. za kg.

Większe dostawy realizujemy własnym transportem.

HURTOWNIE FARB I LAKIERÓW
pod patronem Cieszyńskiej Fabryki Farb i Lakierów
Malbork, ul. Koszykowa 1 (przy Al. Wojska Polskiego) tel. 29-88
czynna od 08.00 do 16.00
Starogard Gdański, ul. Zielona 20

oferuje w ciągłej sprzedaży ponad 100 asortymentów farb i lakierów

np. Ftalomal - 16 kolorów od 13.500 zł/l

- Emulsja chlorokauczukowa 22.920 - 34.800 zł/l
- Pokost lniany 21.040 zł/l
- Lakier Nitrolak bzb. 20.240 zł/l
- Lakier Parkietolak i Uretolit od 21.160 zł/l
- Emaftal 20.120 zł/l
- Emulsja wewnętrzna 11.400 zł/l
- Capon 15.400 zł/l
- Drewnochrom od 10.700 zł/l
- Polonit 14.500 zł/l
- Emulsja nitromat 24.100 - 26.700 zł/l

oraz rewelacja!
Farba olejna gospodarcza już od 4.600 zł/l
Autoreolaki 40.000 - 58.000 zł/l
a także - utwardzacz, rozcieńczalniki, podkłady

Wszystkie towary posiadają ATESTY.
Zakupiony towar dostarczamy do odbiorcy.
Możliwość ekspresowych dostaw każdego asortymentu z Cieszyna w ilości dowolnej.
W/w ceny obowiązują dla rzemieślników i przedsiębiorstw bez podatku.
Przygotowujemy atrakcyjną ofertę dla firm na okres jesienno - zimowy.

Dostarczamy farby specjalistyczne.
Dostawy realizujemy bezpłatnie.

PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWE

prima

oferuje
do sprzedaży hurtowej i detalicznej wyroby
UNITRA TONSIL S.A.

- systemy nagłaśniające: na stadiony, do kościołów, itp.
- pełny asortyment kolumn, słuchawek, magnetofonów, mikrofonów (radiowozłów)
- zachodnie plakaty reklamowe.

Malbork, ul. Sienkiewicza
tel. 110 - 72 (055)
w godz. od 10.00 do 18.00

KRONIKA TOWARZYSKA

Kochanej wnusie Esterze z okazji pójścia do przedszkola wszystkich najlepszego życzą Babcia i Dziadzius.

MY MALKONTENCI

Zabieram głos w imieniu malkontentów, bo nie mi się nie podoba. Zaczęć od tematu, który jest tradycyjnie najlepszy przy zagajaniu - od pogody.

Po cholęrze ten upał, przysiadłoby się trochę deszczu, poć się cały, wszystko usycha - o do licha. Gdy pada deszcz, to jeszcze gorzej, wszystko gnije, po raz enty wzdycham, że nie na lata tego lata, oj przysiadłoby się troszkę słońca.

A co w gospodarce? Psia krew! Urodzaj - po co? Do tego oni jeszcze cebulę z Holandii, napoje z Niemiec i kawę ze świata. Zrzuńmy polskie rolnictwo! Ursus pada, w "Art B" afera, do czego to prowadzi? W sklepach pełne półki, kupujących nie widać, ludzie nie mają pieniędzy. Dobrze, że właściciele sklepów to dobroczyńcy i otwierają sklepy po to, żeby naród nacieszył oczy. Niektórzy sklepiarze plażą, toz to granda w biały dzień. Wziął pożyczki pół miliarda i nie zarobił drugie pół, a przecież wszyscy znamy się doskonale na handlu. W ogóle w naszym kraju "się przebranzowić" zaden-problem.

Handlowcem już każdy zostac może, i mechanik, i wojskowy i "czerwony" i dentysta, i były milicjant. Komuś kto nie wpadł na inny pomysł, proponuję przebranzowić się np. z ekonomisty na ginekologa, z rolnika

na stomatologa, z pracownika sex - shopu na księdza, z chemika na prawnika, z malarza na muzyka. Może wszystkim uda się zrobić interes, bo z handlu to cała populacja nie pożyje.

A po co te bogate wystawy sklepowe? - tylko denerwują człowieka.

Miasto ma za dużo pieniędzy, po co tyle chodników - i jeszcze chwasty koszą, przecież z chwastami da się żyć.

Albo trawniki, komu to przeszkadzało? - usuwa się perz, a perz jak trawa zielony też.

A te przejęcia dla pieszych? - malują i malują, pomalowałyby mieszkania Biedzikim.

Gospodarka upada, szkolnictwo kroczy ku analfabetyzmowi, medycyna ku szarlatanizmowi, wojsko z braku broni kroczy ku pokojowi, bogaci ku uciskowi biednych, biedni po zasiek dla bezrobotnych, bezrobotni na piwo (nie wszyscy).

A tak naprawdę nie podoba mi się jeszcze, że z "Kuriera Kwidzyńskiego" robi się almanach historyczny, a to "wczoraj kwidzyńskiego sportu", a to "przedwczoraj" Kwidzyna i okolice, a to "zawczoraj" losów wojennych, a to "zapredwczoraj" kwidzyńskiej prasy, a to "tydzień temu" kwidzyńskiego Zamku, a kto pamięta, że parę "tygodni temu" były tu "dinozaury".

MAL-KONTENTI.

Kwidzyn bliżej Europy

O Kwidzynie jakby głośno ostatnio. W telewizji trochę reklam i w regionie można spotkać opinie, że dynamicznie się rozwija. Ja jednak odczuwam pewien niedosyt. Kolejny niezadowolony - powiecie - narzeka, bo to nie nic kosztuje! Pewnie. Ponarzekać każdy może, ale nie o to przecież chodzi. Ciagle jeszcze więcej u nas krytyki niż pomysłów. A w naszym mieście nie trzeba odkryć Ameryki.

Wiadomo, że źródłem sukcesu każdego miasta jest pieniądz. Musimy się z tym pogodzić, choć modne było u nas ubóstwo przez te kilkadziesiąt lat. Pieniądz zaś pochodzi tylko z prawdziwego biznesu, który nie był modny w poprzednim okresie. Nasz młody rynek, rodzący się w bólach, jest już w Kwidzynie widoczny. Kilka firm na stałe wtopiło się w gospodarzy krajobraz miasta. Handel kwitnie, choć niektóre lokale zmieniają branżę dwa razy na tydzień. Trudno, taka jest zasada rynku. Popyt kształtuje podaż. Ale biznes to nie tylko pieniądz. Nie da się zarobić ani złotych bez sprawnego przepływu informacji i bez odpowiedniej komunikacji. Co do komunikacji telefonicznej (teleks, telefaks),

ogólnokrajowy obraz nędy w tej dziedzinie rzutuje i na Kwidzyn. Coś drgnęło po podłączeniu nowej centrali automatycznej, ale wielu użytkowników woli ratować się bardziej niezawodnymi środkami. Tylko, że nadmierne ilości i moc CB-radio pociąga za sobą pogorszenie jakości odbioru RTV.

Są jednak sprawy, które musimy rozwiązać sami. Kwidzyn leży przecież prawie nad Wisłą, w dość niewalczym punkcie regionu. Spójrzmy na mapę! Ale co z tego? Szosy do Malborka, do Grudziądza, to podrzędne drogi, wąskie, kręte i uniemożliwiają sprawny transport. A gdzie potężne ciężarówki, kontenery? Owszem za Wisłą biegnie sobie międzynarodowa trasa E - 1, na razie tylko jednopasmowa, dostłownie "o rzut beretem". A most... nie ma. Przeprawa promowa w Janowie i Gniewie, to jedyna droga przez Wisłę od Malborka po Grudziądz. A tym czasem Europa czeka. Nie da się zsząć, to może koleją? Tu jeszcze lepszy metlik. Jedna linia, obsługująca przjazdy w obie strony na przemian. Wystarczy, że jeden pociąg się spóźni i następuje lawinowe opóźnienie wszystkich pociągów. Oczywiście spalinyowych, bo na pojedynczym torze nie opłacało się elektryfikować linii. Cały ruch kolejowy na trasie: północny - zachód - południowy wschód jest kierowany przez Prabuty. Nieliczne połączenia dalekobieżne przez Kwidzyn ostatnio stopniały, a jeszcze ponoć PKP szkuje nam w ramach oszczędności kawał, w postaci likwidacji linii Kwidzyn - Prabuty.

Nie przyjeżdż góra do Mahometa, to musi przyjeź Mahometa do góry. Jest szansa dla Kwidzyna. Tak. To ogromne inwestycje, nie na dziś i może nie na jutro, ale na pewno na pojutrze.

Jarosław Dutko

SPORT SPORT SPORT

WIADOMOŚCI SPORTOWE

Tenisistki stołowe kwidzyńskiego "Rolfa" udają się na kilkudniowy obóz przygotowawczy do ośrodka górnierego w Krynicy Morskiej. Będą miały do dyspozycji siedem stołów pingpongowych. Życzymy dobrej pogody i sukcesów w zbliżających się rozgrywkach.

A. Tynda

WIADOMOŚCI Z KOSZYKARSKICH PARKIETÓW

Powolna przed paroma miesiącami Rada Sportu przy Urzędzie Miejskim w Kwidzynie z coraz większym rozmachem zabiera się do rozwiązywania sportowych problemów miasta. Wiceburmistrz Leszek Czarnobaj i młody absolwent Akademii Wychowania Fizycznego Piotr Pajda próbują postawić sport na mocnych nogach. Siatkarze, piłkarze ręczni i koszykarze już dobijają się o środki finansowe i sprzęt. Ci ostatni przystąpili

do działania w ramach powołanej sekcji koszykarskiej. Zorganizowano obóz dochodzeniowy dla dwudziestoosobowej grupy dwunasto i trzynastoletków. Chłopcami opiekować się będą nauczyciel z "szóstki" pan Mirosław Dudek i student olawskiej AWF Maciek Walenczewski. Zajęcia odbywają się od 10.00 do 12.00 na basenie i stadionie, a od 16.00 do 18.00 w sali Technikum Mechanizacji Rolnictwa, jeśli masz 12, 13 lat i 170

cm wzrostu, to zjrzysz do nas. Dzięki przychylności dyrektora Banku Spółdzielczego pana Krzysztofa Zielińskiego, znalazły się pieniądze na pokrycie kosztów dożywiania oraz sprzętu sportowego dla młodzieńskich koszykarzy. Rada Sportu dorzuciła dwadzieścia piłek do mini koszykówki. We wrześniu odbędzie się nabór chłopców z klas czwartych, piątych i szóstyh do koszykarskich szkółek. Informacje umieszczone będą na plaka-

tach i w "Kurierze Kwidzyńskim". O szkółce dowiecie się również u nauczycieli wychowania fizycznego w "szóstce" (pan Mirosław Dudek) i w "piątce" (pan Bogdan Zamośny).

Tak trzymać Mirku Bogdanie i Mačku! "K K" jest z Wami

Antoni Tynda

WCZORAJ I DZIŚ KWIDZYŃSKIEGO JEŹDZICTWA CZ. II

"Od 1975 r. rozpoczęto w LKS "Nadwisłanin" Kwidzyn na szerszą skalę pracę z juniorami, która polegała na dużej wszechstronności. Startują oni we wszystkich konkurencjach, a największe sukcesy w tej kategorii wiekowej rozpoczynają się od 1978 r. W 1982 r. powstała sekcja jeździecka, do której przyjmują się dzieci w wieku 10 lat. Pracę szkoleniową z młodzieżą prowadzi inż. Helena Zagor i mgr Marta Gluchowska. Obecnie sekcja jeździecka liczy 4 seniorów, w tym 2 w kadry narodowej, oraz 10 juniorów, wśród nich 5 kadrowców. W szkółce jeździeckiej trenuje 10 adeptów jeździectwa.

Działalność sportowa na terenie PSO Kwidzyn to nie tylko uzyskiwanie bardzo dobrych wyników sportowych, ale również organizacja imprez jeździeckich. Odbywały się tutaj mistrzostwa Polski seniorów w ujeżdżeniu, skokach i WKKW, mistrzostwa Polski juniorów w skokach i WKKW, ZOO we wszystkich konkurencjach, KPP juniorów. A w trudnym terenie kwidzyńskim

przygotowywali się jeźdźcy w konkurencji WKKW przed Igrzyskami Olimpijskimi w Rzymie i Monachium, wieloma mistrzostwami Europy i CCI oraz MEJ pod okiem trenerów kadry narodowej, jak: mgr Leon Kon, inż. Andrzej Orłowski, mgr Jerzy Grabowski, mgr Józef Zagor."

Od siebie dodam, że wielu jeźdźców, którzy później kontynuowali karierę w innych klubach, osiągało poważne sukcesy w mistrzostwach Europy i mistrzostwach Polski seniorów. Marian Bahirecki był mistrzem Europy w WKKW, Bogusław Miszał wielokrotnym medalistą - również złotym - mistrzostw Polski w ujeżdżeniu, a Zbigniew Kościński mistrzem Polski w skokach.

A co działo się w kwidzyńskiej sportowej stadninie od 1986 roku?

Do sportowych zwierzeń namawiam pana Zygmunta Krukowskiego - ojca znanych kwidzyńskich jeźdźców: Jacka i Jerzego.

Pan Zygmunt, od chwili, gdy jego synowie zaczęli uprawiać

sport jeździecki stał się najzagorzalszym kibicem tego sportu. Zwierzeniem laty przysлуchiwał się syn Jacek uzupełniając, w miarę potrzeby, bogatą wiedzę ojca.

Jacek zawsze wzorował się na swym imienniku Daniluku - najmłodszym olimpijczyku w historii polskiego jeździectwa, był zauroczony jego stylem jazdy, talentem jeździeckim i umiejętnością obehodzenia się z koniami.

Śmierć Jacka Daniluka była szokiem dla całego świata jeździeckiego, tylko 25 lat i śmierć za przyczyną ukochanej przez siebie dyscypliny sportu.

Długo kwidzyńscy jeźdźcy nie mogli otrząsnąć się z tej tragedii, ale życie pynie dalej. Spod ręki dwóch pan: Heleny Zagor i Marty Gluchowskiej wychodzą utalentowani jeźdźcy, których talent szlifuje już w wieku juniorskim Józef Zagor - trener polskiej kadry juniorów, a równocześnie dyrektor Państwowej Stadninii Koni.

Oprócz braci Krukowskich pojawiają się takie talenty jak:

Mariusz Szerszeń, Jarek Pawłowski, Tomek Klein, Zbigniew Talarczyk, Mieczysław Zagor, Mariusz Klonecki, Dorota Pańkiewicz, Piotr Sawicki i wielu innych, którym jeździectwo kwidzyńskie zawdzięcza drugie medale w ogólnopolskich spartakiadach młodzieży, mających rangę mistrzostw Polski.

Dzięki tym wielkim sukcesom, sport ten staje się niezwykle popularny w całym województwie elbląskim. Świadczy o tym zwycięstwa Jacków Daniluka i Krukowskiego w dorocznych plebiscytach "Wiadomości Elbląskich" na najpopularniejszego sportowca województwa elbląskiego. Wśród młodych jeźdźców coraz częściej dominuje już następne pokolenie. Na zawodach hipicznych pojawiają się już nazwiska młodych Hartmanów (trzech braci), Zagorów (dwóch braci), Kleina, Goszczyńskiego czy Joneczka.

Ci dwaj ostatni to synowie: pierwszy - znanego jeźdźca Jacka Goszczyńskiego, równocześnie trenera drugiej grupy zawodników Nadwisłanina, pracującej w Stadninie z Nowej Wisli oraz drugi - Adama Joneczka, lekarza weterynarii, od lat z wielką troską zajmującego się zdrowiem i kondycją swych końskich przyjaciół.

Tak więc mimo, że kondycja koni jest imponująca, to kondycja finansowa PSO w ostatnim czasie nie może dawać pełnej satysfakcji. Gospodarka rynkowa spowodowała, że działalność hodowlaną dyrekcja musi stawiać zdecydowanie na pierwszym miejscu. Bywa tak, że dobrze zapowiadającego się konia pod względem sportowym trzeba sprzedać, żeby móc kontynuować działalność hodowlaną. Niektórzy zawodnicy jeżdżą już na

własnych koniach, np. Jacek Krukowski w ostatnich mistrzostwach Polski w WKKW startował na własnym koniu - jedenaślatku Ibisie.

Przydałoby się sponsorzy, bez tego sportowa działalność sekcji nie rozwinię skrzydeł.

Przecież dzięki doskonałej pracy szkoleniowej państwa Zagorów i Marty Gluchowskiej, kwidzyńscy jeźdźcy znani są z elegancji i nieograniczonej sylwetki, budzą zachwyt nie tylko na polskich hippodromach, ale i za granicą. Znaniennym przykładem sympatii dla nich jest zdarzenie jakie miało miejsce w Anglii kilka lat temu na Mistrzostwach Europy juniorów w WKKW. Gdy polska reprezentacja po ujeżdżeniu zajmowała drugie miejsce w konkursie, a Jacek Krukowski zajmował drugą lokatę indywidualnie, zainteresowanie naszą ekipą sięgało niespodziewanych rezultatów. Zaczęto dopatrywać się w nich faworytów imprezy. I wszystko byłoby wspaniale, gdyby nie fatalna osiemnasta przeszkoda w crossie w czasie próby terenowej - upadek Jacka i... stracona szansa na tytuł mistrza Europy.

Zeby zrekompenzować naszym zawodnikom niepowodzenie, a także w uznaniu za elegancką jazdę, księżniczka Anna osobiście wręczyła Jackowi wórek końskiej paszy.

Może kiedyś już w seniorskich czasach będą zdobywać medale we krążki na najważniejszych imprezach europejskich - przyszłość przed nimi - powodzenia.

W następnym numerze napiszemy o dyscyplinie zdobywającej niespotykaną w kraju popularność - koszykówkę.

Antoni Tynda.

NAPISALI DO NAS

"Ulica Wybickiego ma nie-utwardzoną nawierzchnię, budynki nieskalne są posiadawione blisko jezdnii. Nie można otworzyć okien, gdyż wzbijające się za przejeżdżającymi samochodami tumany kurzu dostają się do mieszkań, a przy upałach w mieszkaniu z zamkniętymi oknami można się udusić.

Kilkakrotnie zwracaliśmy się do władz Urzędu Miasta z prośbą o utwardzenie nawierzchni ulicy. Obiecywano nam, że już w przyszłym roku na pewno, i tak upłynęło 30 lat obiecywania.

W związku z powyższym zwracamy się do Ciebie, Droga Redakcjo z prośbą o pomoc - "uderz" gdzie trzeba lub w kogo trzeba, a być może będziemy mieli ulicę o utwardzonej nawierzchni.

Mieszkańcy ulicy Wybickiego w Kwidzynie".

Podpisy pod listem złożyło trzydziście osób.

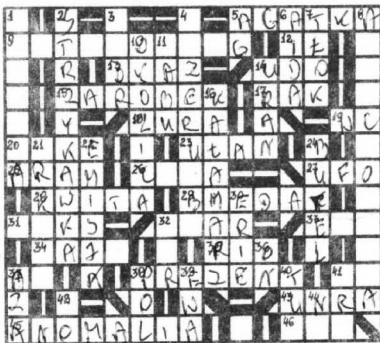
Taki oto list otrzymała nasza redakcja. Cieszymy się, że czytelnicy wierzą w nasze możliwości i powierzają nam swe kłopoty. Przedstawiony w liście problem redakcja Kuriera przedstawiła Burmistrzowi Kwidzyna. Burmistrz obiecał udzielić odpowiedzi. Zamieszczamy ją w kolejnym numerze Kuriera.

Redakcja.

JEŹDZIEC	UJEŹDŻENIE			SKOKI			WKKW			ŁĄCZNIE
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	
Jack Daniluk	1	2	—	—	—	—	1	1	—	5
Włodzimierz Rudasz	—	1	1	—	—	—	1	1	—	4
Zbigniew Kościński	—	—	—	—	—	1	1	1	—	3
Majorzata Daniluk	3	1	—	—	—	—	—	—	—	4
Jack Flont	—	—	—	—	1	—	—	1	—	2
Jack Krukowski	—	—	—	—	—	—	2	2	—	4
Marek Zaleski	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2
Mariusz Szerszeń	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2
Jarosław Pawłowski	—	—	—	—	2	—	2	—	—	4
Mieczysław Zagor	1	1	—	—	1	—	—	—	—	4
Zbigniew Talarczyk	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Jack Goszczyński	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Tomasz Klein	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Daniel Pańkiewicz	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Mariusz Klonecki	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1

KURIEREK

KRZYŻÓWKA NR 7

Poziomo: 5/ koleżanka Jacka, 9/ walka przeciwieństw, 12/ najdrobniejszy muł, 13/ eksponat, konkretny przykład, 14/ zawierająca najdłuższą kość ludzką, 15/ powód wyjazdu do pracy w innym kraju, 17/ plotka, że chodzi do tyłu, 18/ najgorsza zupa, 19/ sekretne miejsce, 20/ grecka bogini zwycięstwa, 23/ o tych żołnierzach jest najwięcej piosenek, 25/ imię Chacaturiana - kompozytora słynnego "Lotu trzmiela", 26/ pierwiastek chemiczny - składnik stopów, 27/ niezidentyfikowany obiekt latający, 28/ koniec, basta, 29/ ciężki jego los finansowo, 31/ szturchaniec, 32/ latający chłopiec, 33/ lew po łacinie lub rzadkie imię męskie, 34/ tkanina bawełniana na ubranie robotce, 35/ ... de Janeiro, 37/ polskie wojsko w czasie okupacji, 38/ przedmiot podarowany z okazji..., 41/ 3,14 czyli jedna z liter alfabetu greckiego, 43/ amerykańska pomoc charytatywna po wojnie (skróty), 45/ nieprawidłowość, 46/ duży, wymarły w XIX w. ptak nowozelandzki.

Pionowo: 1/ urządzenie wojenne, np. wieża oblężnicza, 2/ niezbędna do iniekcji, 3/ lektura "Stowo o pułku...", 4/ na zdjęciu ślubnym, 5/ ukoła na lekarzy, w Gdańsku, 6/ słynna opera Verdiego napisana na otwarcie Kanału Sueskiego, 7/ w cylindrze, 8/ biologia porównawcza człowieka, 10/ otoczenie, pobliz, wydzielona część krajobrazu, 11/ syn Marduka i bóg pisarzy w mit. babilońskiej, 14/ pierwiastek promieniotwórczy, sukces M. Curie - Skłodowskiej, 16/ był przed laty w każdej ławce szkolnej, 21/ miasto nad Angarą, miejsce zesań za czasów Katarzyny II, 22/ nadawanie programu, 24/ ogromna butelka, 30/ nad tym jeziorem leżą Buffalo, Detroit, Cleveland, 36/ organizacja narodów, zaimk osobowy, 37/ cyganka z "Chaty za wsią" I. Kraszewskiego, 38/ Wincyenty ..., poeta, geograf, autor wierszy patriotycznych np. "Pieśń o ziemi naszej", 39/ praprzyczyna naszych trosk i bólów, 40/ kolegiata romańska w pobliżu Łęczycy, 41/ przedrostek w 39, 42/ nokaut, 44/ przeczenie na zachodzie.

RAD

Rozwiązania krzyżówki nr 4

Poziomo: czasopisma, ping-pong, obóz, łowiectwo, łysy, opar, Anna, gwint, klanger, apasz, paroklonka, aparatura, amory, kolender, taternik, Chle, parafraza, alpinista, Lilka, bratowa, zępa, Amor, meta, ocet, kapitanat, mecz, patriotka, saturatory.

Pionowo: zabawka, sezon, pila, ocean, neon, pułap, nesaser, orkan, Warta, ptak, nawa, Adam, gwar, pikap, opera, order, karcz, pytel, ratki, targi, ankra, hala, lato, awiacja, Fram, ambra, plama, nurt, tapicer, katar, Tytus, zamęt, okno, eter. Nagrody za prawidłowe rozwiązania wylosowali Andrzej Mieloszyk, Józef Kubieniec i Hanna Cieślak.

AFORYZMY

Tylko głupcy nazywają samowolę wolnością.

Własną głupotę ludzie zwykli nazywać doświadczeniem.

Na stu ludzi umiejących czytać, jeden zaledwie umie myśleć.

W logice tkwi zawsze pierwiastek nudy.

KONIEC WIEŃCZY DZIEŁO

W zeszłą niedzielę minął akurat rok, jak mnie Kaczorek - rodzony szwagier - na wieś, na dożynki zaprosił.

- Przyjeżdż, kochany Franiu - powiada - doźniemy sobie po ćwiartce, śpiewanie będzie jak się patrzy, bigos też będzie - powiada.

Bigos narodowa rzecz, nie? Moja stara mi półkoszulek nakrochmaiała i jedziemi. Mało, a wcale bym naszych Wielgaców nie zauważył. Jeden tylko stary Kłyś się nie zmienił, mój sąsiad sprzed tamtej wojny. Jakem go z krową nad rowem zobaczył, dopiero pomyślałem: nie ma co, Wielgacie. A oprócz Kłysia wszystko, proszę was, inzej. Rzeka inna i lasu nie ma, a znów gdzie nie było, to teraz stoi.

Chociaż właściwie to nie las stoi, tylko taka tablica z napisem: "Las gromadzki". Szwagier Kaczorek spod tablicy wychodzi. - Dzień dobry - powiada, wyszedłem tu po ciebie - powiada - bo przez las bliżej. - Żebyśmy tylko nie zdeptali - mówię. - Dawności go posadzili? - Sądzić będziemy wiosną - powiada - a tablicę postawiliśmy, bo Święto Lasu było i otwarcie.

Znaczy, że zamknęli sadzenie, a otworzyli las. Formalnie. Człowiek też czasem formalnie po obiedzie, a faktycznie głodny jak wilk, nie?

No i tak idziemy. Zaraz za mostem wiecha na topoli stoi, wstążeczki fruwiąją, dzieciaki się za kupą cegiel w ślepa babkę i w chowanego bawią - mówię wam, niebezpiecznie! Krzywdę sobie dzieciak może zrobić, jak z tymi zawiązanymi oczami po szkole lata. Dziwiłem się nawet, skąd tyle tego tłuczonego szkła. Ale sprawa się zaraz całkowicie wyjaśniła: remizę otwierali.

- Widzi szwagier wiechę, nie? - powiedział Kaczorek. - Zakończyliśmy budowę remizy, wiechę się na topoli postawiło, bo dachu jeszcze nie ma, a takie coś musi stać wysoko. Teraz jak odpoźniemy po dożynkach, to się i ten obiekt wykończy - powiedział. - Cegły są, deski mamy. Najgorzej z czasem - powiada - poszję jak stąd do miłna.

Jak się człowiekowi zepsuje zegarek, to se nastawi koguta. Gorzej, proszę was, jak się zepsuje kalendarz. Coś mi się widzi, że w Wielgacach kalendarz za bardzo się spieszy. Nie mogą ludziska zdążyć! Jeszcze z zakończeniem to są wście jakos zdają, ale z samą robotą - nie wychodzi. Będziemy musieli zaraz po dożynkach zwinąć rękawy i brać się do koszenia... (Wł. Krzemiński)

KAKTUSY (CZ. IV)

Podczas cyklu rocznego kaktus ma okresy wzrostu i spoczynku. Od tego faktu uzależnione jest podlewanie! W odczynie kaktusów pora deszczowa jest okresem gromadzenia wody, kwitnienia, potem znowu następują okresy suszy, gdzie kaktus aby nie tracił wody zgromadzonej w swych tkankach, zwalnia procesy życiowe. Potrafi tak gospodarować, że w okresie suszy może stracić ok. 70% wody bez skutków ubocznych. Jak ten problem wygląda w naszym mieszkaniu. Wiosna - okres wydłużających się dni (więcej światła) pobudza kaktusy do zwiększonego ruchu soków i wtedy zaczynamy podlewać (najlepiej przez podsiąkanie) ale ostrożnie, raptownie dostarczenie dużej ilości wody może spowodować uszkodzenie tkanek. Od maja do czerwca większość kaktusów kwitnie

i zawiązuje nasiona. W okresie lipca lub części sierpnia (zależy od pogody) w czasie najgorętszych dni rośliny przechodzą krótki okres spoczynku (nie dotyczy to wszystkich kaktusów) wtedy zapotrzebowanie na wodę maleje. Okres sierpień, wrzesień jest okresem, kiedy roślina przygotowuje się do spoczynku, gromadzi wodę, wydaje nasiona i wykształca najładniejsze ciernie. Co dzieje się z kaktusami w okresie jesieni, czy zimy? Na stanowiskach naturalnych w tym okresie panuje susza, powietrze ma bardzo wysoką temperaturę. My takich warunków nie możemy ze zrozumiałych względów zaferować roślinie. Co robić? Jeden z elementów okresu spoczynku jest możliwy (susza). W okresie od października do marca przestajemy podlewać. W naszych warunkach musimy zastosować pewien wybór,

jeżeli chodzi o drugi warunek. Zmujemy kaktusy w wadnych i zimnych (w granicach 8-12°C) pomieszczeniach. W tym czasie musimy jednak kaktusy mglawicować stosując zraszanie. Roślina może zwiednąć, pomarszczyć się, nie powinno to nas przerażać. Metabolizm (przeżycia materii) jest tak opracowana, że starczy pokarmu i sił, żeby roślinę utrzymać przy życiu, a i często w okresie suszy wykształcać paki kwiatowe. I to była by cała tajemnica sukcesu... Jest bardzo wiele zagadnień dotyczących hodowli kaktusów, których nawet nie naświetliłem, a i o poruszonych pisałem ogólnie. Pisałem to z myślą o tych, którzy mają już jakieś kaktusy, a nie wiedzą co robić aby rości i kwitły. W następnym odcinku przedstawiam najciekawsze gatunki odmiany, formy... W. Lipkowski

SŁOŃCE

Nadmiar słońca skodzi skórze, wysusza ją, powoduje, że niestety szybciej się starzeje, sprzyja powstawaniu zmarszczek.

Wiadomo, że:

- słońce lepiej zmosza kobiety niż mężczyźni,
- osoby szczuple mniej są narażone na przedawkowanie słońca, niż osoby otyłe,

W słonecznych promieniach mieszczą się promienie ciepłe, świetne i pozafioletowe. Opaleniznę zawiązcujemy nadfioletowym, natomiast podczerwone, które wywołują działanie ciepłe, mogą być przyczyną udaru ciepłego.

... I JEŻELI JUŻ NIE POSEGM TO CHOCIAZ SENATOREM...

HUMOR

Homoseksualizm, sodomię i miłość do Związku Radzieckiego uznano w Polsce za perwersyjne rodzaje miłości.

Dlaczego komuniści nie lubią zabawy w chowanego? Bo boją się, że i tak nikt ich nie będzie szukał.

Jakie powstanie było najbardziej nieudane w Polsce? Powstanie Polski Ludowej.
(dowcipy popularne w Polsce w latach 1950 - 56)

KSIĘGA REKORDÓW GUINNESS'A

Najmniejsze węże na świecie należą do garunku Leptotyphlops bilineata, znanego tylko na wyspach Martynika, Barbados i St. Lucia. Wśród ośmiu zmierzonych osobników dwa najdłuższe mierzyły 108 mm.

Największe pajęczyny tkane są przez tropikalne pajęki z gatunków należących do rodzaju przadek. Obwód ich pajęczyn może wynosić do ok. 575 cm.

Szczep Nambiquara z ptn. zach. Matto Grosso w Brazylii nie używa żadnego systemu liczbowego. Używają oni jednak czasownika o znaczeniu "one są zbliżone".

HOROSKOP

BARAN (21 marca - 20 kwietnia) - Zawsze możesz powiedzieć "nie", to bardzo wygodna sytuacja.

- Połączyć przyjemne z pożytecznym - to dopiero sztuka.

BYK (21 kwietnia - 21 maja) - Zbyttna pewność siebie niejednego już zgubiła.

SKORPION (24 października - 22 listopada) - Zawsze powinieneś swoje decyzje przemyśleć - to pozwoli uniknąć wielu stresów.

BLIŹNIĘTA (22 maja - 21 czerwca) - Znowu twoje akcje spadły - sam sobie jesteś winien.

STRZELEC (23 listopada - 21 grudnia) - Niestety nie wszystko co robisz jest słuszne i sprawiedliwe - bierzysz to pod uwagę?

RAK (22 czerwca - 22 lipca) - Jak chcesz to potrafisz - sam sobie to udowodniłeś.

KOZIOROŻEC (22 grudnia - 20 stycznia) - Popatrz jaki świat jest piękny - szkoda czasu na zmarniewanie.

LEW (23 lipca - 22 sierpnia) - Kolejny raz sprawy nie potoczyły się tak jak powinny.

WODNIK (21 stycznia - 20 lutego) - Masz wiedzę, umiejętności i zapał - na co więc jeszcze czekasz?

PANNA (23 sierpnia - 22 września) - Odpocznęk przyda ci się przed ponownym zaprzęgnięciem się do kieratu.

RYBY (21 lutego - 20 marca) - Pierwsza poważna próba za tobą - sam oceń jak wypadłeś.

WAGA (23 września - 23 października)